

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 5) c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Latsvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr

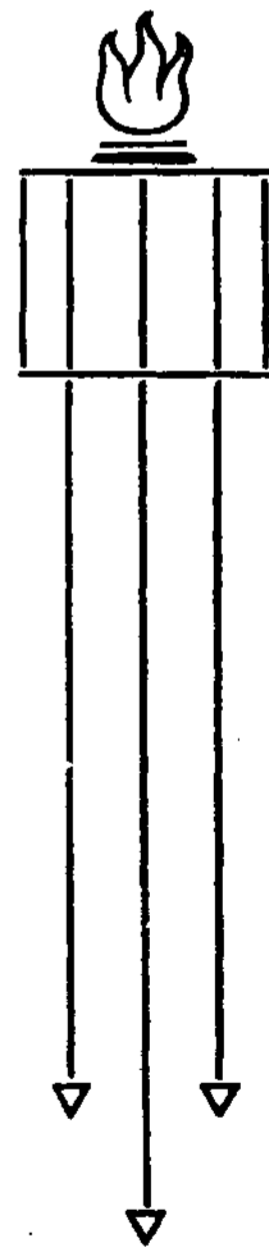
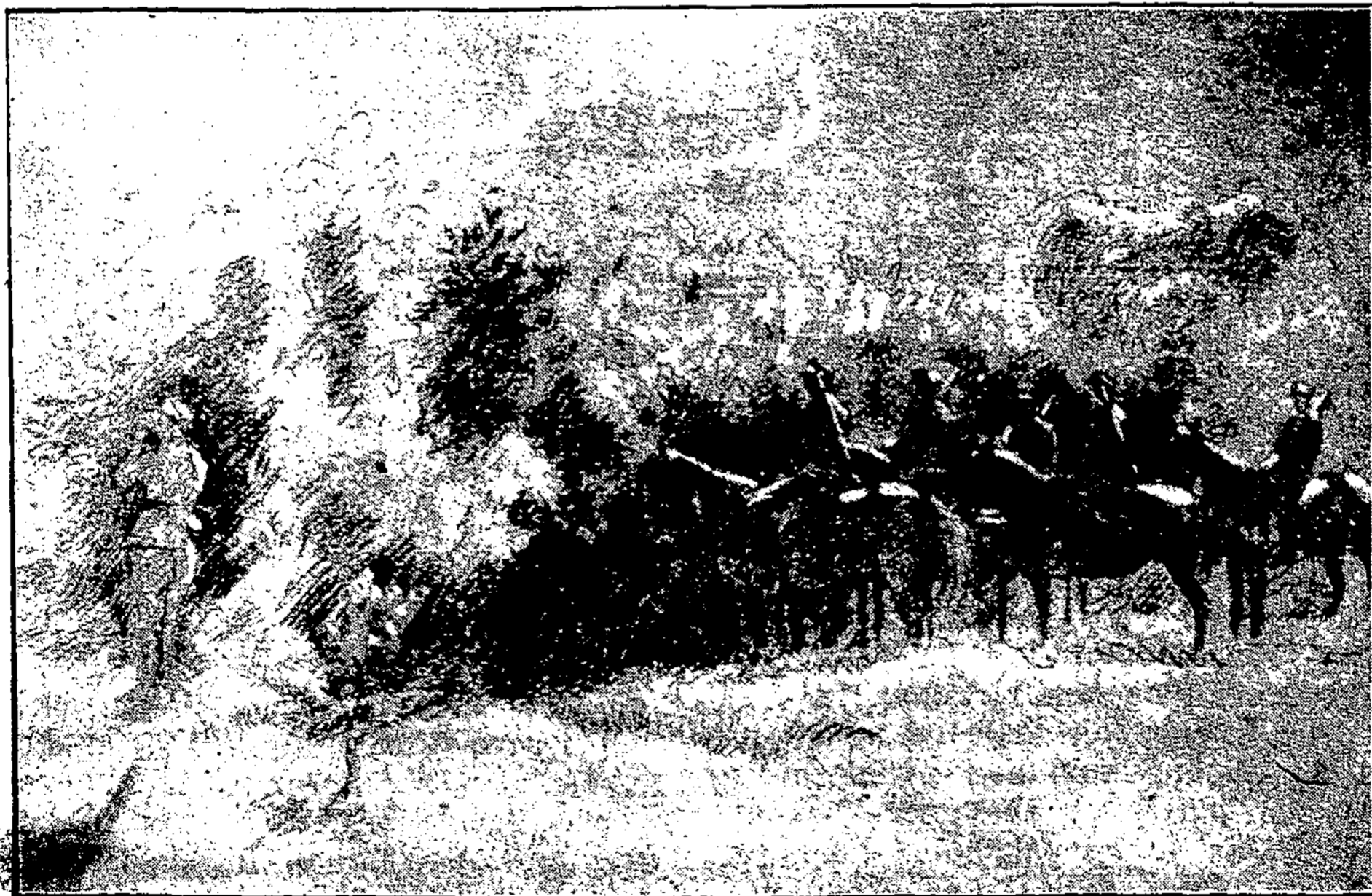
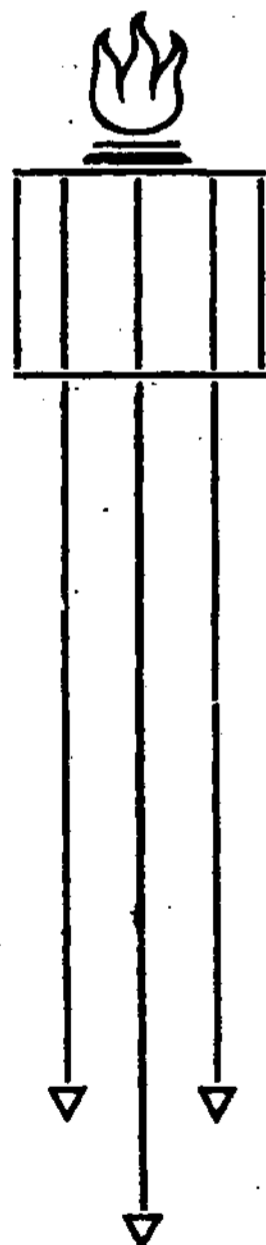
Dėliai poperos ir spausdinimo pabrangimo atskirų „Kario“ numerių kaina 30 centų.

Raitininkų manevrai.

Š. m. rugsėjo 28 ir 29 d. Garliavos — Prienų — Mariampolės apylinkėse įvyko raitininkų manevrai, kuriuose mūsų jaunoji raitija turėjo progos parodyti lauke keturių metų darbo vaisių.

Bendras manevrų tikslas buvo sekančiame: Mėlynoji kariuomenė, parėjusi Lietuvos vakarų sieną

šininko kariuomenė grupuojasi Trakų — Kaišėdorių rajone. Oro žvalgų žiniomis, rugsėjo 28 d. rytą pastebėta nedidelė raitininkų vora iš 2—3 eskadronų su patrankomis,ėjusi keliu iš Rumšiškių į Kauką. Mūsų raitininkams įsakyta rugsėjo 29 d. užimti ir išlaikyti savo rankose persikėlimą per Nemuną Kairiajam pulkui įsakyta užimti persikėlimą (tiltą) prie Prienų, sekančiam daugiau į pietus kirasirių pulkui

Raitininkų žvalgai.

linijoj Suvalkai — Vizainis — Virbalius, puola rytų kryptimi, kad rugsėjo 29 d. užimti frontą Seinai — Kalvarija — Gižai. Prieš kariuomenės frontą iškišta raitininkų uždanga iš keletą raitininkų pulkų. Kairiajame sparne 1 ulonų pulkas su priskirta jam 3 baterija puolant per Vilkaviškį — Mariampolę rugsėjo 28 d. 13 val. apsistojo Igliškėnuose, 12 klm. į rytus nuo Mariampolės. Čia pulko vadas gauna vadovaujantį kariuomenę sekančio turinio įsakymą. Prie-

(sutartiniam) persikėlimą prie Balbieriškio. Skiriamoji linija tarp šių dviejų pulkų Šlavintai — Žemaitkiemis — Jėznas. Šiaurėj mėlynosios kariuomenės dalių nesiranda. Dėliai manevrų sąlygų ulonų pulkui buvo leista rugsėjo 29 d. išeiti iš Igliškėnų ne anksčiau 8 val. ryto.

Antroji, raudonoji pusė, gavo sekantį uždavinį: Raudonoji kariuomenė grupuojasi Kaišėdorių—Trakų fronte. Kariuomenės priešakyje iškišta raitininkų

Užrašo Valsio
Bendrojo Valsio
Bendrojo

uždanga iš keletą raitininkų pulkų. 1 gusarų pulkas su priskirta jam 3 baterija rugsėjo 28 d. užėmęs Garliavos miestelį, gavo iš savo kariuomenės vado įsakymą susilaikyti ir organizuoti žvalgybą. Jam pranešta sekančios žinios: šiandien pastebėta vienos priešininko divizijos puolimas plentu iš Virbalio į Vilkaviškį. Maždaug pulkas su patrankomis, užėmė Mariampolę. Daugiau į vasaros vakarus nuo raitininkų pulko randasi kirasirų pulkas (sutartinis); skiriamoji su jais linija: Solomianka—Kazlų Rūda—Mariampolė—Kalvarija, labiau į pietus randasi dragūnų pulkas (irgi sutartinis); skiriamoji su jais linija: Jėznas—Žemaitkiemis—Šlavintai. Prienuose randasi raudonųjų žvalgų komanda.

12 val. abi pusi užėmė atatinamą manevrams padėtį, t. y. 2 ulonų pulkas su 6 baterija Igliškėnų, o 1 gusarų pulkas su 3 baterija Garliavą. Dėliai manevrų sąlygų leista išsiųsti žvalgybą ne anksčiau 15 val.

2 ulonų pulko vadas (mėlynoji pusė) sustojęs Igliškėnų rajone išstatė apsaugą linijoj Pautiškiei—Pamargiai—Margava—Dambava ir išsiuntė žvalgybą. Buvo išsiųsta 4 karininkų jojos kryptimi: joja 1 Nr.—Igliškiai—Šakališkiai—Naujaguta—Dūmiškiai—Prienui; joja 2 Nr.—Živavoda—Klebiškiai—Šaltupiai; joja 3 Nr.—Dambava—Plutiškiai—Mazuriškiai—Sprindiškiai; joja 4 Nr.—Sasnava—Dambava—Būda ir toliau plentu per Veiverius iki Juozapavos.

Pranešimų rinkimui ir jų greitesniam pristatymui skiriamies asmenims buvo išstatyti atskiri postai Prieno laukuose ir Plutiškiuose.

1 gusarų pulko vadas, atvykęs su pulku į Garliavą, išstatė apsaugą linijoj Padeinupiai—Tvarkiškiai—Malinokas—Pagermanskiai ir 15 val. išsiuntė žvalgybą. Išsiųstos 4 karininkų jojos į sekančias kryptis: joja 1 Nr.—Veiveriai—Dambava—Būda—Sasnava—Trakiškiai; joja 2 Nr.—Jurgeniškiai—Kikeriškiai—Plutiškiai—Dambava—Koncava; joja 3 Nr.—Butkiškiai—Žarstva—Igliškėnai—Ringuvėliai; joja 4 Nr.—Šaltupiai—Prienuoliai—Dūmiškiai—Šakališkiai—Pautiškiei.

Naktį iš rugsėjo 28 į 29 d. abi pusi gavo žinių iš išsiųstų žvalgybų apie susidūrimus tarp jų. Kadangi greit sutemo, tai abiejų pusių jojos žymiausių jėgų priešininko išstatymo vietų tepriėjo tik naktį, bet pranešimas apie tai dėl didelės tolumos tarp priešininkų, tegautas tik išėjus vyriausioms jėgoms iš nakvynės vietų.

2 ulonų pulko vadas (mėlynoji pusė), dar negavęs žinių apie 1 gusarų pulko buvimą Garliavoje, nusprendė išpildymui nustatyto jam uždavinio rytą 8 val. su savo pulku ir 6 baterija išeiti iš Igliškėnų rajono ir forsuojamu maršu žygiuoti didžiuoju keliu per Šakališkis—Žemaitkiemį—Dūmiškis, kad užimti Prienus ir persikėlimą per Nemuną. 12 v. 30 min. pulkas pasiekė Prienus, kuriuose tuo laiku buvo raudonosios pusės žvalgų komanda iš 20 žmonių su 3 kulkosvaidžiais, kuri buvo sustiprinta vienu 1 gusarų pulko būriu su 2 kulkosvaidžiais. Pastaruosius 1 gusaro pulko vadas rytą buvo išsiuntęs iš Garliavos. Ši nedidelė rinktinė, gavusi žinių apie prisiartinimą 2 ulonų pulko, užėmė apsigynimo poziciją 111 aukštumoje į rytus nuo Prienu. 2 ulonų pulkas nusėdęs miške perėjo puolimą prieš nedidelę rinktinę, ginančią Prienus ir jo baterija atidengė ugnį į 111 aukštumą. Po pusvalandžio mūšio raudonosios rinktinės padėtis tarpininkų buvo pripažinta be išeities ir įsakyta jai atsitraukti į dešinią Nemuno krantą. 2 ulonų pulko vadas, užėmęs Prienus ir persikėlimą per Nemuną, gavęs iš savo žvalgų žinių apie prisiartinimą 1 gusarų pulko, užėmė gynimosi poziciją 105 ir 111 aukštumoje į rytus nuo

Prienu; jo 6 baterija apsistojo pozicijoj rajone į žėmos vakarus nuo 105 aukštumos.

1 gusarų pulko vadas rugsėjo 29 d. 7 val. per tarpininką gavo naują raudonosios kariuomenės vado įsakymą: išeiti 9 val. iš Garliavos, ir apsirūpinus sau persikėlimu per Nemuną neleisti priešininko į Prienus. Tuo pačiu įsakymu pranešta, kad rugsėjo 28 d. vakare pastebėta priešininko voras, jėgoj apie vieną raitininkų pulką su artilerija, žygiavusią rytų kryptimi nuo Mariampolės; tuo pačiu įsakymu raitų žvalgų komanda, nuo vakar dienos stovinti Prienu miestelyje pavedama. 1 gusarų pulko vadui, pranešant, kad kitos pagalbos pulkui iki rugsėjo 29 d. vakaro negalima duoti.

1 gusarų pulko vadas, gavęs šį įsakymą, tuoju išsiuntė 1 gusarų būrį su 2 lengvaisiais kulkosvaidžiais į Prienus padėti raitų žvalgų komandai, rugsėjo 28 d. vakare užėmusiai Prienus.

Toliau 1 gusarų pulko vadas, išlaikymui savo rankose persikėlimą per Nemuną prie Prienu, nusprendė 9 val. išeiti su savo pulku ir 3 lengvąja baterija iš Garliavos miestelio ir žygiuojant keliu per Valangiškis—Dambava—Klebiškis—Prienuoliai—Dūmiškis perkirsti priešininkui kelią į Prienus, neleisti jo ten ir tokiu būdu išlaikyti sau persikėlimą per Nemuną. Pulkas greitai perėjo pirmąją kelio dalį plentu iki Valangiškių, bet tolimesnis voros žygiavimas žymiai užsitęsė, kadangi prasidėjęs iš ryto lietus pagadino kelią.

Kai vora apie 14 v. priėjo Dūmiškis žvalgyba išaiškino, kad apie valandą anksčiau 2 ulonų pulkas praėjo didžiuoju keliu per Dūmiškis kryptimi į Prienus. Pulko vadas nusprendė tuoju žygiuoti tuo pačiu keliu priešininko pėdomis, išskaičiuodamas pulti jį iš užpakalio tuo laiku, kai jis prie išėjimo iš miško užeis ant užimančios Prienu raitų žvalgų komandos ir priskirto prie jų gusarų būrio. Apie 14 val. 30 min. gusarų avangardas užsidūrė ant ulonų eskadrono, užimančio 111 aukštumą prie išėjimo iš miško. Gusarų pulkas greitai nusėdo ir du eskadronu, pėstininkų rikiuotėj, puolė 111 aukštumą. 15 val. buvo duotas baigimo signalas.

Nors oras buvo blogas, kadangi iš rugsėjo 29 d. ryto smarkiai lijo iki 11 val. ir labai pagadino kelią, bet visi žygiai buvo greitai atlikti, neskaikant kai kurių trūkumų, pažymėtų tyrime.

Tačiau ir tos klaidos, kurios buvo pažymėtos tų manevrų smulkiame tyrime, ateityje Aukšt. Karininkų Kursų pastangomis bus pašalintos. B.

Čekoslovakų Krašto Apsaugos Ministerio laiškas.

Čekoslovakai dažnai, progai pasitaikius, pareiškia mums savo draugingumo bei simpatijos. Šiomis dienomis mūs Krašto Apsaugos Ministeris inž. majoras Sližys rugsėjo 21 d. gavo iš Čekoslovakų Krašto Apsaugos Ministerio p. Udržalio laišką, kuriame išreikšta mintis, kad iš viso, kas buvo pranešta p. Čekosl. Ministeriui dėl Lietuvos oro laivyno viršininko generolo Kraucevičiaus darbavimosi Pragoje karo aviacijos reikalais, matyti, kad Lietuvos karo vadovybė didelių pasiryžimų rūpinasi turėti tvirtą oro laivyną. Be to Lietuvos vadovybė išreiškė didelį susidomėjimą čekoslovakų aviacijos pramone, pasitikėdama jos gaūmais, subrendimu bei prityrimu.

Čekosl. Ministeris, atsimindamas bendrus Lietuvos ir Čekoslovakų reikalus, džiaugiasi dėl abiejų šalių aviacijų ryšių ir žada tuos ryšius remti, sykiu džiaugdams, kad Pragoje dabar vieši Lietuvos aviacijos atstovas.

Juozas Tysliava.

* * *
Šalia Palangos,
Kur supas bangos,
Dar vieną langą
Iškirtome.

Daugel kariavome,
Krauju prakaitavome,
Bet neparvirtome.

Žvejai ir būrai!
Eikit į jūrą
Ir šaukit jūrai.

Pro šviesų langą,
Kur supas bangos,
Sveikinam jūrą!

Karių Dramos Mėgėjų Kuopelė 9 p. L. K. Vytenio pulke.

Karių Dramos Mėgėjų Kuopelė, kaip teko girdėti, nusistačiusi aplankyti veik visas išsimėčiusias provincijoj kariuomenės dalis. Tai be galo geras ir sveikas K. D. M. K. sumanymas, nes patys kareiviai spektaklius surengia gan retai, be to jų dažniausiai vaidinama vien apituščio turinio komedijėlės, gi į geresnį vakarą, jeigu tokie ir būna, kareivis negali nueiti dėl lėšų stokos. O čia minėtos kuopelės kaip tik vaidinama ir geresni veikalai, na ir kareiviams dovanai.

Karių Dramos Mėgėjų Kuopelė susideda iš 12 žmonių. Jai, kaip ir pirmiau, režisuoja maj. Braziulevičius. Savorepertuarekuopelė vežasi: dvi operėtes „Consilium fakultatis“ ir „Kuprotas Oželis“, dramą „Kova“ ir kit.

Aš manau, kad K. D. M. K. imdama su savim tokį veikalą, kaip „Kova“, iš anksto gerai žinojo, kad nevisiems kareiviams šis rimtas veikalas tepatiks; mat „nejuokingas“, kaip jie sako, tačiau kuopelė jį visur su noru vaidina, kas parodo, kad ji nusistačius ne vien pataikauti, „juokus“ kareiviams krėsti, bet ir rimtesniu veikalu šviesti juos.

9 p. L. K. Vytenio pulke K. D. M. K. atsilankė rugsėjo 16 d. ir tą pat dieną vaidino „Kovą“, rytojaus metu — „Consilium fakultatis“ ir „Kuprotas Oželis“.

Kai dėl vaidinimo, tai reikia pasakyti, kad kuopelė šiemet palyginamai su pernykščiais metais, didelę pažangą yra padariusi. Nors ir šiemet jų tarpe daugumoj matosi tie patys asmenys, ką ir pernai, tačiau dabar į juos pažvelgus, kaipo į vaidilas, visai kas kita matosi: jie šiemet daug judresni, laisvesni, geresni. O pertai ir tie patys jų vaidinami veikalai daug gražesni... Tas pat ir dėl dainavimo dera pasakyti: veik visų jau nusistovėję, aptašyti balsai. Ir operėtės artistui nepriseina dainuojant užmiršti vaidinimą, vaidinant — dainavimą, kaip tai būdavo pastebima pernai, o viskas čia eina kartu, sklandžiai.

Tarp kitą ko šiemet kuopelėj figuruoja du nauji artistai: p. Gaidienė ir p. V. Rakauskas. Pirmoji dalyvavo dramoje „Kova“, vaidindama Marytės rolę, antras, kaipo dainininkas „Consilium fakultatis“ ope-

retėje. Nežinau, ar p. Gaidienei taip tuomet pritiko Marytės rolė, ar ji ir visur bus tokia graži, aiški, laisva artistė, tačiau lieka pasakyti, kad šitą syk ji ne vieną sužavėjo savo vaidinimu. P. V. Rakauskas gal neperstiprus vaidila, bet užtai visai geras, gražus dainininkas. Jo lengvas, švelnus basas darė klausytojui malonų įspūdį. Tai, galima sakyti, didelės ateities jaunas dainininkas, tik žinoma, svarbu, kieno rankose jis bus auklėjamas. Bendrai tariant ir p. Gaidienė ir p. Rakauskas K. D. M. Kuopelėj ne kas kita, kaip tik papuošimas.

Deja, kaip už ką tai reikėtų p. p. vaidiloms ir pirštu pagrumoti. Štai, kad ir ta pati „Kovoj“ Marytė. Iš kalbos ji ideali laisvės kovotoja, „mužikų“ užtarrėja, su panieka žiūri į visus blizgučius. Na, o pati... su šilkinėmis pančekaitėmis, lekerkų batukais apsiarvusi. Aš esu tikras, kad Kauno scenoje g. g. artistai to jokiū būdu nebūt padarę. Be to dar patartina mūsų artistėms, išeinant į sceną, daugiau apie save apsižvalgyti, susitvarkyti. Nes kartais kokio nors apatinuko perdidelis pasmukimas „petnyčių“ pavidale, nemaža efekto gadina. Ir žiūrėtojui prisieina ilgai žiūrėti, kol galop įsitikini, kad scenoje grakšti, graži mergaitė.

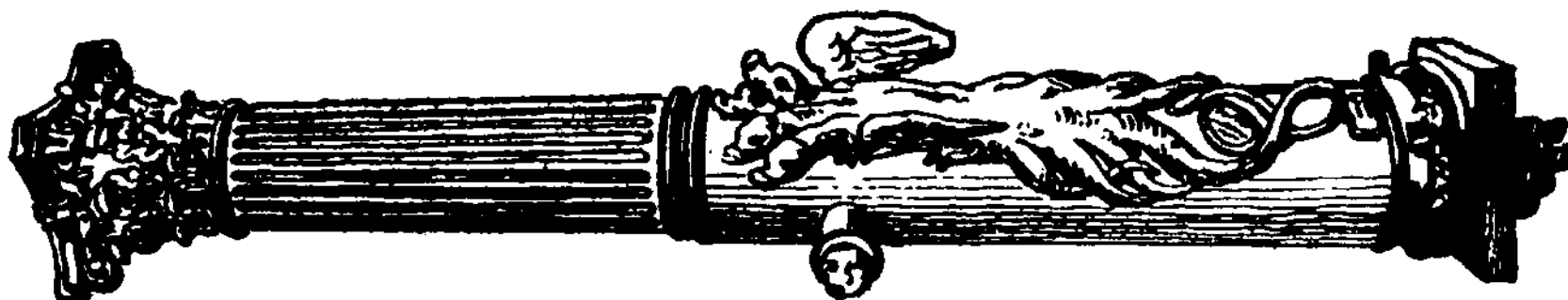
Na, bet visi tie trūkumai tik menkniekis palyginamai su bendra vaidinimų eiga. Pas visus žiūrėtojus liko įspūdis kuogeriausias. Taigi tik dažniau, dažniau, gerbiamieji į provinciją, į tą plačiąją liaudį...

Ltn. Naunčikas.

Įgulų bibliotekos Prancūzijoje.

(Iš „Vojenske Rozhledy“ 1923. 5 Nr.).

Sulig karo ministerio generolo Cissej žinių, 1872 m. Prancūzijoje buvo įsteigta 3 įgulos bibliotekos: Paryžiuje, Lione ir Versaliuje, kur stovėjo didžiausios įgulos. Sekančiais metais įsteigta dar 13 bibliotekų ir 1874 m. dar 10. 1885 m. jau gyvavo 86 įgulos bibliotekos. Tais

Senovės Lietuvos patrankos vamzdis (buv. kunigaikščių Radvilų rūmuose Nesvižiuje, Minsko red.).

metais asignuota iš karo ministerijos sąmatos bibliotekų užlaikymui ir papildymui 145 000 frankų, t. y. vidutiniai 1686 fr. bibliotekai. 1899 m. bibliotekų skaičius siekė iki 138, o su įsteigtomis naujomis įgulomis — Alžire ir Maroke (Afrikoj), XX amžiaus pradžioj, bibliotekų skaičius dar padidėjo ir 1914 m. — karo pradžioj buvo apie 200.

Karo laiku, kuomet įgulosėjo į frontą, daug bibliotekų sunyko, dalis bombardavimais ir gaisrais sunaikinta, bet visgi didesnioji dalis išliko. Po karui karo ministerija pradėjo uoliai rūpintis įgulų bibliotekomis, ypatingai Elzas-Lotaringijoj ir kitur, kur tik yra prancūzų karo misijos. 1920 m. atidengtos 35 naujos bibliotekos, 1921 m. — 19, 1922 m. — 23. Šiandien Prancūzų kariuomenė turi 283 įgulos bibliotekas. Laikotarpyje 1919-1922 m. m. karo ministerija išsiuntė minimoms bibliotekoms 80.000 tomų: iš jų 23.000 — karo mokslo knygu, 3.500 — laivyno ir kolonijų, 6.500 — technikos, 27.000 — istorijos ir geografijos, 12.000 — sociologijos, 2.000 — poezijos ir 6.000 — beletristikos.

Majoras Ružancovas.

Kiekvienas padarytas mano drąsus žygis daro kietesniu ir aštresniu šimtmečiais pilikalnyje rūdyjusį Lietuvos ginklą ir kartu čipina ir minkština prieš ginklą.

Kareivių draugiškumas savitarpyj.

Nemaža rusų supuvusio biurokratizmo liekanų dar randasi ir mūsų valstybėje. Negali būti tai stebėtina. 120 išgyventų metų jų aziatinėi globoj, neturint laisvės, biauriausiame paveigime, supuvusio kūno užkrėtos neišvengtinės, nors ir kažkaip saugotumeis, gintumeis! Tiek metų mūsų jaunuoliai tokioj kariuomenėj tarnavę turėjo tų aziatinių užkrėtu nemažai parsinešti Lietuvon.

Čia manau iškelti vieną tų užkrėtu, kuris liečia mus pačius kareivius, ir kurį mes patys galime lengvai prašalinti.

Dažnai puola į akis šen bei ten pasirodantis nedraugiškumas pačių kareivių tarpe, lyg vieni kitų neapkentimas, niekinimas. Didžiausias nedraugiškumo pastebėjimas tarp raitelio ir pėstininko. Pėstininkas specialiu dalių kareivių lyg ir paneiktas, tartum jis būtų žemesnis. Žiūrėk, kokiam šokių vakarėlyj raitelis nepergarbingai jaučiasi kartu su pėstininku, šdidžiai stengiasi save aukščiau pastatyti, dažnai net, neengdamas užgaunančių pėstininkui žodžių. Pėstininkas turi nukentėti, bet už tai tas nukentėjimas sukelia jame keršto neapykantą ir tenka girdėti atsitikimų, kad kartais tokių dalių kareivių santykiai gerokai pablogėja.

Netik būna panašių nedraugiškumų tarp skirtingų ginklo rūšių, bet neretai pasitaiko ir tarp tų pačių pėstininkų: vienos dalies su kitos arba ir tos pačios dalies vienos kuopos su kitos kuopos kareiviais. Ryškiausiai tie nedraugiškumo tarpai tarpeliai pasirodo pradžia įgauną susiejiimuose kur mergaičių esama, o iš čia siekia jie ir toliau.

Nors manimi čia keliamoji yda turi neperdidelę kariuomenės gyvenime reikšmę, ir kol kas jaunoj mūsų kariuomenėj tik mažumoj dalių apsireškia, rodos, nereiktų jo nēaikštēn kelti, bet siekiant mums kultūringos, doros ir pavyzdingos kariuomenės sudarymo, reikia kreipti domės ir kovoti su visais negeistiniais mūsų gyvenime reiškiniiais ir apšviestoj kariuomenėj tokie reiškiniai nepageidaujami.

Toms ydoms bujoti gali duoti trašos dideli skirtimai daliu uniformoje, o jas nusteibti įstengs švietimas bei tinkamas auklėjimas.

Nelaukiant kol iki vienam apsišvieš, kol kiekvienas susipras kuo esantis ir kokios jo pareigos, būtų pačių išmintingesnių kareivių prievolė tokius gaivalus, kurie nemoka gerbti kareivio vardo ir mandagumo, juos perspeti bei sudrausti. Pačių mūsų kareivių prievolė kuo draugiškiausiai atsinešti ir prie kitų dalių kareivių, nors jie ir ne tos ginklo rūšies, bet atsiminkime, kad tos pačios kariuomenės, tos pačios šeimynos, vienos motinos Tėvynės vaikai. Kiekvienas kareivis savo vietoj stovi ir kiekvienas yra pašauktas aukšties valstybės tikslams — jos apsaugojimui.

Mes, kareiviai, dažnai skundžiamės, kad trūksta demokratizmo aukštesniems, bet nematome savęs, kad mes dar kvailiau kartais elgiamės. Kuris save aukštai išsistato tas nėra išmintingu žmogumi, o kuris dėl mergaičių meilės konkuruodamas stengiasi kitą pajuokti, užgauti, tas yra apgailėtinas ir negabus konkurentas.

Tegu nebūna vietos mūsų tarpe nedraugiškumams!

Juodlis.

Teisme.

— *Tamsta esi nuteistas mirtin. Todel jei turi kokią prašymą pasakyk, teismas išpildys.*

— *Ar iš tikrųjų taip?*

— *Tikriausiai, — atsako teisėjas.*

— *Tai leisk, gerbiamasai Teisme, mane į užsienį savo sveikatai pataisyti.*

Nauji Anglų aeroplanai.

Orlaivyno ministerija mano pastatyti 3 aeroplanų tipus, kurie bus vartojami oro susisiekimui. Pirmas tipas turės būti vartojamas Europos oro susisiekimui, antras valdžios linijų susisiekimui. Minimi aeroplanai bus aprūpinti elektros šviesos aparatais ir elektros jėgos varomomis virtuvėmis. Taip pat bus aprūpinami aparatais, kurie dulkins vandenį, kad sudaryti karštosiose vietose vėso oro. Keleivių patogumui stalai bus sudedami.

Taip pat tuose aeroplanuose bus pastatytos mažos dėžutės su ledais. Aeroplanai turės galimybės pasikelti aukštuman į 10.000 pėdų ir turėti su savim pakankamai žibalo ir aliejaus atsargą lėkimui 1.300 anglų mylių tolio, greitumu 90 mylių į valandą. Trečias aeroplano tipas tarnaus keleivių susisiekimui artimiausiems rytams ir turės panašų antrojo aeroplano tipui įrengimą keleivių patogumui.

„Prager Presse“ 23. VIII. 25.

Sykį pakėlęs ginklą turiu jį nenuleisti, kol nuo jo žus plėšrieji priešų užmanymai ir kol iškovosiu Tėvynei laisvę.

Dar dėl žemės drebėjimo.

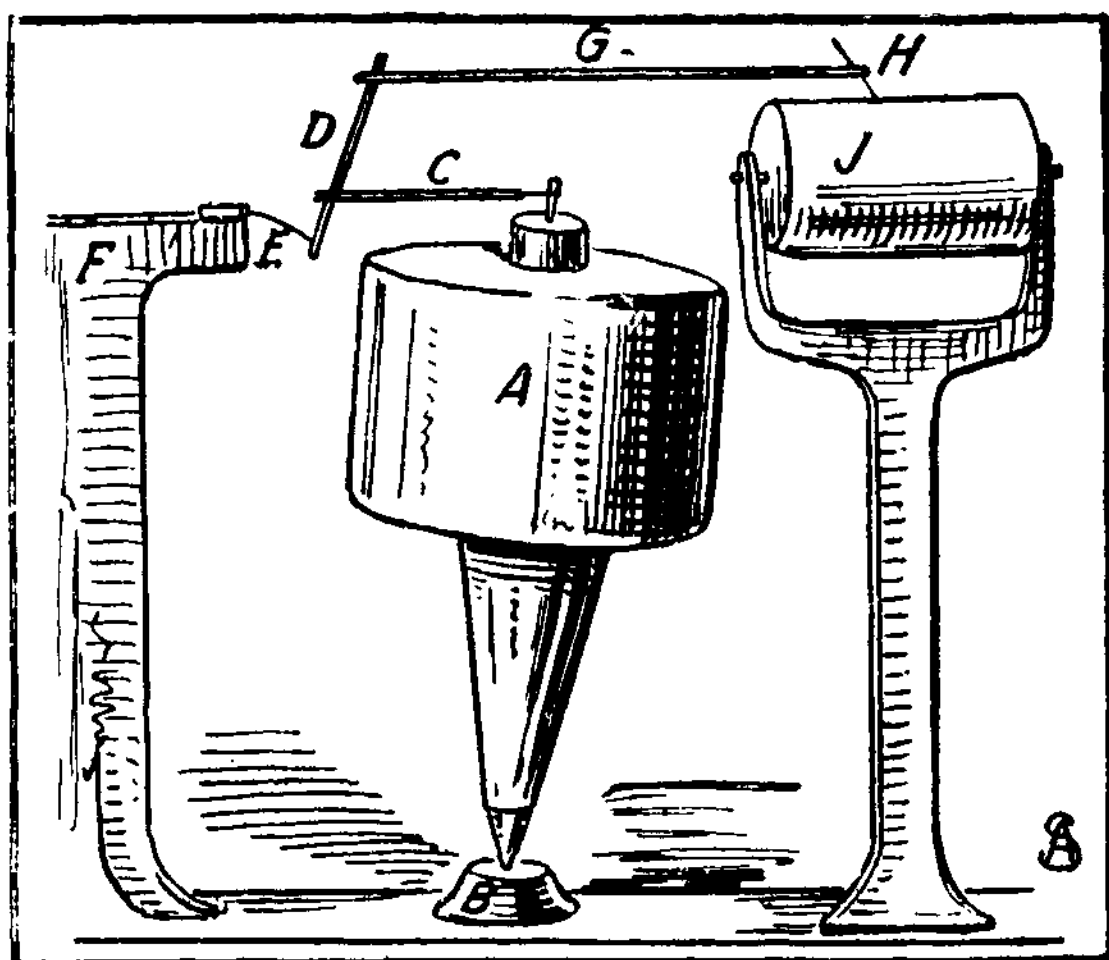
Gamta, tarytum norėdama parodyti, kad visi mūsų išradimai, visi mūsų, sakysim, žmonių žudymo būdai yra tik vaiko žaislai, kartais parodo kokią galią ji turi. Štai laike 2 — 3 minučių graži, kultūringa Japonų valstybė paversta į „ašarų pakalnę“: Miestai dega, namai griūva ir tūkstančiai žmonių skiriasi su šiuo pasauliu. Kas suspėjo išsigelbėti nuo ugnies ir griuvėsių, tą vandenyno, ežerų, upių ar kanalų bangos prarijo. Sunku žmogui palikti gyvu, kada gamtos reiškiniai susibūrė prieš jį...

Žemės drebėjimas tai baisi žmonijai rykštė. Kaip turime džiaugtis, kad mūs taip dažnai šalta, ūkanuota, pilku dangum gaubta Lietuva, tos rykštės nepažįsta! Tik iš istorijos žinome, kad kadaise, dar didžiųjų kunigaikščių laikais, Lietuvoj vieną kartą buvęs nedidelis žemės drebėjimas. Čia gi mes paduodame tik keletą įžymesnių žemės drebėjimo paminėjimų: 526 metais įvykęs žemės drebėjimas viduržemio jūrų pakraščiuose nužudė iki 200.000 žmonių 1693 m. Sicilijos drebėjime žuvo 60.000 žmonių ir 1775 m. Portugalų sostinėj Lisabonoje virš 30.000 žmonių.

Bet nors tas reiškinis dažnai žmoniją aplanko, tačiau nevisumet jis yra toks baisus. Ypatingai daug kenčia nuo žemės drebėjimo Japonija. Skaičiai rodo, kad Japoniją žemės drebėjimas aplanko vidutiniai kas 6 — 7 metai; čia daug žalos padaro bangos, „tsunami“ vadinamos, kurios pasidaro dėl žemės drebėjimo ir siekia iki 20 — 30 metrų aukštumo; žinoma, toks vandeninis ritinys toli užlieja kraštą ir visą mišluoia. Nelabai seniai dar Japonija pergyveno tokią nelaimę, būtent 1896 m. birželio mėn. 15 d. žuvo 30 000 žmonių.

Kurios gi priežastys sukelia žemės drebėjimą? Mokslas čia labai mažai ką tikrą žino ir daugiausia tenkinasi spėliojimais, todėl į šį klausimą sunku tikrai atsakyti. Galima būtų nurodyti kaip drebėjimo priežastį, žemės sluogšnių griuvimą žemės plutos tuštumoje ir ugniakalnių veikimą. Tačiau šios priežastys sudaro silpnus žemės drebėjimus, kurie kartais apima keletą ketvirtainių kilometrų. Pastaruoju laiku visi mokslo vyrai, vadinamieji geologai sutinka, kad vyriausia priežastis yra judesys žemės plutoje, griauņas pirmąkštę sluogšnių sąstatą ir sudarąs kalnagubrius. Šie

judėsiai yra dėliai žemės rutulio tūrio mažėjimo, arba, kitaip sakant, dėliai žemės susitraukimo. Drebėjimas apsirėškia žemės plutos judesiu.

Seismografas — prietaisas pažymintis žemės drebėjimą. Seismografai esti įtaisyti mokslo įstaigose. Nors yra tai didelis, 1000 kilogramų (apie 64 pūdų) sveriantis geležinis prietaisas, tačiau taip jautrus, kad ima veikti judėti — atsitikus kur nors kad ir mažiausiam žemės drebėjimui. Taigi viso pasaulio mokslininkai apie atsitikusį žemės drebėjimą sužino tuoju paties drebėjimo laike, tik iš karto gerai negali nustatyti, kur būtent buvo pats drebėjimas. Laike žemės drebėjimo Japonijoje, Vienoje, padėkim, žinojo, kad kaž kur žemė taip smarkiai dreba, kaip niekad ir niekur to nėra buvę, net seismografas sugedo.

Seismografas įtaisytas šitaip: geležinė 1000 kilogramų masė A laisvai stovi savo smailumu ant pamato B. Iš viršaus masė laikoma strigėnos C, kuri sujungta su laužyta strigėna DE, ši gi pastaroji tvirtai prikalkta prie stalo F. Prie viršutinio strigėnos DE galo yra prijungta strigėna G, kurios gale yra paišel's H. Šis paišelis rašo į poperį, kuri randasi ant nuolatos besisukančio bubino J. Jei žemės drebėjimo vilnis ateina, padėkim, iš dešinės, tai ir pamatas B sykiu su žeme po juo, ir stalas F, ir bubinas J pasistumia į kairę, bet masė A dėliai savo sunkumo lyg atsilieka nuo bendro pasistumėjimo, pasilenkia, pajudina visas strigėnas, taigi ir paišelį H, kuris ir pažymi ant poperios žemės drebėjimo stiprumą bei kryptį. Bet apatinis, sulenkta strigėnos DE galas iš tikrųjų yra spiruokliu (plunksna), kuris ir verčia masę A vėl stačiai atsistoti. Atėjus naujai žemės drebėjimo vilniai vėl viskas iš naujo kartojasi, paišelis gi be paliovas braižo laužytą liniją, kuri ir parodo žemės drebėjimo stiprumą bei kryptį.

Dažniausiai prieš drebėjimą girdisi dundėsys, taratum tolimi patrankų šuviai. Toliau seka keleta smūgių, vienas jų — pirmasis — pats smarkiausias. Retai kada apsieina vienu smūgiu; jie pasikartoja ilgą laiką, kartais praeina net keletą mėnesių, bet vis eina silpnyn ir silpnyn. Smūgių kryptis įvairi: a) būna iš apačios į viršų. Tada daiktai mėtomi į viršų; b) kartais eina lyg žemės paviršium, tam tikra kryptimi ir kas svarbiausia, kad ta kryptis dažniausiai kartojasi.

Kiekviename žemės drebėjime randame jo centrą, vieta stipriausio judesio; toliau seka vietos, kuriose jaučiama mažesnis drebėjimas ir įvyksta kiek vėliau, negu centre. Sujungę linijomis vietas, kame drebėjimas buvo vienu laiku gausime eilę kreivų linijų. Žinodami tas kreivasias, galima nustatyti ir drebėjimo centrą. Žemės plutos judėsio didumas ir laikas nustatomas tam tikrais mokslo prietaisais, vadinamais seismografais. Jei žemės drebėjimas įvyksta jūrių pakraščiais, tai drebėjimas eina ir jūrės dugnu. Jūrės dugno judesys sukelia tam tikras bangas, kurios išsiplėčia labai toli.

Žemės drebėjimas ypač žalingai veikia į namus, gelžkelius, bet taip pat kartais padaro žemės paviršiuje plyšių griovių į kuriuos griūva namai, žmonės, gyvuliai, kartais iškelia naujų kalnų, salų, kartais vėl kokias nors salas ar kalnus paskandina jūroje, paslepia žemės viduriuose ir t. t.

Įdomu, kad žemės drebėjimas, žinoma, labai mažame plote ir be jokių baisenybių labai dažnai būna ir Lietuvoje, apie Biržus. Ten po žeme yra daugybė kalkių ir gipso. Vanduo juos nuolatos, ypač gi pavasarį, rudenį, dideliems lietams užėjus, plauja. Pasidaro tuščių vietų ir žemė čia griūva. Pasidaro didelių, kartais 20 — 30 meterių gilumos ir pločio duobių, kurios dažniausiai turi piltuvo išvaizdą. Prieš žemės įgriuvimą vietoje dažniausiai pasigirsti požeminis griausmas, paskiau nedidelis žemės, drebėjimas ir tada griūva žemė, darosi duobė ir tręška iš apačios drumstas vanduo. Yra plotų, kur tokių duobių tokia daugybė, kad vos praeiti gali. Buvo ir nelaiminų atsitikimų, kada įgriuvo trobos, žuvo žmonės galvijai ir t. t. Taip pat Biržų apylinkėse yra gerokas upelis, Požemiu, vadinamas; To upelio vanduo dideliu užimu

Vyr. pusk. Zaranka.

Mano atsiminimai iš Lietuvos karų.

(Žiūrėk „Kario“ 39 Nr.).

35. Kovo del Bebrinės.

Vakarui atėjus mokama kuopa buvo apleidusi tą vietkiemį, kur per dieną išstovėjo ir nuėjo ant „Izenmuizės“, o nakti bolševikai iš artilerijos apšaukė tą vienkiemį. Nakties tamsumoje baisiai žaibavo jų patrankų ugnis ir didžiausiu trenkumu sprogo jų šoviniai aplink vienkiemio, apšviesdami valandėlei tą žemės plotą, kur sprogdavo. Mums sustojus į rikiuotę, vadas atskyrė trečią būrį ir įsakė viršilai eiti sykiu su juo, mūsų gi antram būriui davė karininką Elisėjėva, o pirmą būrį vadas pasilikė prie savės atsargoje. Taigi mes, išsidalinę būriais, iškeliavom Bebrinės linkui. Tuoj čia pat sutikom ateinant iš Bebrinės pirmą kuopą, kuri per dieną mušėsi su bolševikais už Bebrinės ir kaip tik pirmą kuopą atsitraukė, tai bolševikai tuoj užėmė Bebrinę.

Čia kartu su pirmą kuopą sutikom vieną jauną kareivėlį, kuris verkdamas pasakojo, kad ten yra labai baisu. Mūsiškiai pradėjo juoktis iš jo, pavadinę gi jį piemeniu, liepė jam eiti pas mamą, ir palikę jį verkiantį nuėjom.

Praėję kokį vieną kilom. Bebrinės keliu sustojom. Karininkas Elisėjėvas liepė mūsų antram būriui skleistis į grandinę po dešine nuo kelio. Dešiniau mūsų viršila išskleidė grandinę savo trečią būrį, o po kairei pusei kelio išskleidė 4-tą kuopą. Išsiskleidę biski pastovėjom, kol pasigirdo iš kelio komanda „pirmyn“! Mes tyliai, nieko nekalbėdami, nužengėm pirmyn. Mums buvo tiesus kelas. Mes ejom per laukus, kalnus slėnius, rugius, vasarųjų Bebrinės linkui. Tuo tarpu jau pradėjo aušti. Kartais sustodavom ir po komandos iš kelio vėl eidavom pirmyn.

Buvo visur ramu. Nei jokio paukštelio čiulbėjimo nekur nebuvo girdėti. Ryto šviesa dideliais žingsniaisėjo pirmyn, varydama naktį šalin. Jau gerokai buvo prašvitus, kuomet mes prisiartinom prie Bebrinės už kelių šimtų žingsnių. Bolševikai, mus pamatę, tuoj sutarškėjo kulkosvaidžiais ir kulkos prazvimbė pro šalį. Mes sugulėm ir ėmėm atsakinėti šautuvų ugnimi. Tuom tarpu mūsų užpakalyje pasigirdo lyg perkūno trenksmas ir per mūsų galvas švilpdami pralėkė mūsų artilerijos šoviniai. Bebrinėje tuojau pasigirdo trenksmas. Tai mūsų artilerijos sviediniai sprogo. Elisėjėvas liepė eiti pirmyn. Mes pasikėlėm ir smarkiai šaudydami, puolėm pirmyn. Bolševikai atidengė smarkesnę ugnį, ir mes vėl sugulėm. Dabar ir bolševikai pradėjo šaudyti iš artilerijos. Jie gerai taikė. Beveik visi svie-

į gipso urvą subėga. Kitoj vėl vietoj už kelių kilometrų iš žemės išbėga irgi didelis upelis, Smardonė, kuris bauriausiai šjera smirda ir labai tinka gydymuisi.

Dideli žemės drebėjimai dažniausiai įvyksta Japonijoje, Viduržemio jūros pakraščiuos, Amerikos vakaruose ir Centralėje Azijoje.

K. S.

Kelias kojas turi arklys.

— Kelias kojas turi arklys?

— Aštuonias.

— Ar padūkai?!

— Na, skaityk: dvi pirmutinės, dvi paskutinės — tai bus keturios; dvi dešinės ir dvi kairės — irgi keturios, taigi viso labo aštuonios.

MOTINA.

Prieš miesto komendantą stovi moteriškė ir kaž ką balsiai pasakoja. Apsirėdusi miestiškai. Veidas gi jos labai simpatingas ir malonu jį žiūrėti. Akys mėlynos, aiškios, didelės meilingos ir energingos.

Šalia jos stovi jaunas vyras, — sveikas ir stipras, kaip ažuolas. Tai jos sūnus. Komendantas įdomiai klausosi moteriškės pasakojimo. Net mašinėlės nustojo tarškėti ir mašinstės nedrąsiai žiūri į besikalbančius. Pagalios moteriškė padavė Komendantui savo žuvusiojo sūnaus laišką. Laiške buvo parašyta:

„Brangioji Mamyte, taip ilgai aš nerašiau Tau, bet dovanok, mamyt! Neturėjau laiko. Vis mūšiai, žygiai ir vėl mūšiai. Kartais, nei pavalgyt, nei išsimiegot netenka, taigi nei laisvos valandėlės Tau laiškutį parašyt. Vos tik šiandien kelioms valandoms atsitraukiau nuo fronto ugnies, bet ryt vėl eisiu.

Ir jaučiu aš, kad ryt reiks man mirt! Dovanok, kad taip stačiai Tau rašau, bet tikėk, kad

mano jausmas yra tikras ir rods man kaž kas sakyte sako, kad ryt aš neišsigelbėsiu iš mirties nagų. Aš jau anksčiau tai žinojau, bet šiandien jau taip tvirtai į tai tikiu, kad jau jokios abejonės negali būti. O ar Tu žinai, kaip gerai mirti lauke su ginklu rankose už savo Tėvynę!...

Aš girdžiu muziką. Tai mūsų maršas. Kaip meiliai, kaip maloniai jis atsiliepia mano širdyje, mano sieloj! Darosi kaž kaip linksma. Norėčiau rodos, visą pasaulį apkabint ir nulėkt toli, toli, kur banguoja debesų vandenynas. Taip gera dar niekad su manim nebuvo, nes jaučiu, kad reik mirti mano Tėvynės laimei. Tėvynei reikalingos aukos — tebūnu ir aš ta auka. Jog žmogus gyvendamas nežino, kaip, kur ir už ką mirs, tai ar negeriau ar negarbingiau mirti už visus. Aš noriu pridėt savo ranką prie pastatymo to pamato ant kurio išaugs mūsų gerovė, mūsų laimė.

Baigdamas šį laišką bučiuoju Tavo rankelės, matut. Gyvenk ilgai, ilgai ir laimingai, o aš... aš sutiksiu Tave, kai Tu ateisi ten, ir papuošiu Tavo žilą galvą mūsų laukų gėlių vainiku.“

Komendantas baigė skaityti laišką. Raštinėlė visi tylėjo.

Komendantė — atsiliepė motina, štai mano antras sūnus, Mano žuvusiojo sūnaus draugas, kurs dalyvavo mušyje, matė kaip mano sūnus žuvo, — bet mano antrasis sūnus užims jo vietą karių eilėje. — Prašau tamstos paskirti jį į dalį, aš... aukojiu... savo... antrąjį sūnų... Jai... Tėvynei. Ir nuriedėjo motinos skruostais ašara ir pabučiumu palydėjo savo antrąjį sūnų į sunkų tėvynės gynimo kelią.

J.

diniai krito į mūsų grandinę, bet nė vieno mūsų neuzkliudė. Karininkas vėl liepė pirmyn eiti, ir mes vėl nužygiavom pirmyn. Mūsų artilerija netylėjo ir mūsų sviediniai vis sprogo Bebrinėj ir už jos. Priešo artilerijos sviediniai, mums einant pirmyn, krito vis mūsų užpakalyj, lyg mūs besivydami. Bolševikai greit nutilo, mes gi buvom jau palei patį dvarą, o ketvirta kuopa jau ir į dvarą įėjo. Mes perėjom pro dešinį dvaro šoną, o ketvirta kuopa per patį dvarą. Mūsų artilerija pernešė ugnį ant bėgančių bolševikų pirmyn, tuo tarpu gi ir priešo artilerija nutilo, nes savo pėstininkams traukiantis turėjo ir artilerija iš vietos kraustyti. Nutilo ir mūsų artilerija ir vėl buvo visur ramu.

36. Nesiliaujančiose kovose.

Saulė buvo patekėjus. Tai buvo Liepos 4-ta diena. Mes įėjome į mišką. Miške mūsų būrys pagavo vieną bolševiką. Mums išėjus iš miško ir užėjus ant kalnelio, bolševikai pradėjo mus šaudyti. Mes sugulę ant kalnelio palei rugius ėmėm jiems atsakinėti. Bolševikai pasišaudę vėl pasileido bėgti. Tada karininkas Elisėjėvas liepė eiti pirmyn. Mes ėjome į apartą dirvą ir pasilsėję vėl grandinėje ėjome pirmyn perlaukus ir kalnus. Mes praėjome apie pora kilom., jokių kliūčių nesutikę ir sustojom grandinėj viename viekiemyj prie kelio.

Čia atėjo ir pirmas būrys su kuopos vadu Vidu giriu, kuris buvo paskirtas voros viršininku abiem šioje vietoje kuopom.

Po pietų bolševikai prisivežė savo bateriją visai arti, kad mes matėm net ugnį išlekiantį iš tūtos, ėmė mūsų vienkiemį šaudyti. Jų sviediniai daugiausia krito mūsų užpakalyje. Keli pateko į vienkiemį, o vienas į vieną nedidelę daržinė, kurios medžiai kartu su sviedinio skeveldromis, žemių debesiu ir dūmais išlėkė aukštyn. Bolševikai pašaudę nuvažiavo.

Mus tris nuskyrė nueiti už mūsų sargybos priešakin ir pasižiūrėti, kas ten matyt ar girdėt. Mes nuėjom ir priėję prie vieno vienkiemio, paklausėm žmonių, ar jie senai matė bolševikus. Žmonės mums pasakė, kad iš ryto bolševikai buvo čia apsistoję, bet mūsų artilerijai apšaudžius, jie nusikraustė toliau ir daugiau jų nebuvo matyti.

Kai grįžom atgal, visai grandinei įsakė eiti pirmyn ir mes per pievą ir krūmus nužygiavom. Mums toli neprisiėjo eiti, nes bolševikai tuojau pradėjo šaudyti iš kulkosvaidžių ir artilerijos. Mūsų artilerija irgi atsiliepė. Čia pasidarė tikra pekla. Abiejose pusėse smarkiai tarškėjo kulkosvaidžiai ir šautuvai, iš abiejų pusių, kaip perkūnai, griaudė patrankos ir mes nebegalėjome suprasti, kur mūsų sviediniai lekia, o kur priešo, nes per mūsų galvas lėkė švilpdami vienu ir

Karo chronika.

Iš visu.

— **Rumunijoj.** Laukiamas valstiečių sukilimas Rumunijoj.

— **Bulgarijoj.** Apsiausties padėtis visame krašte nuimta. Tepalikta tik 4 apygardose.

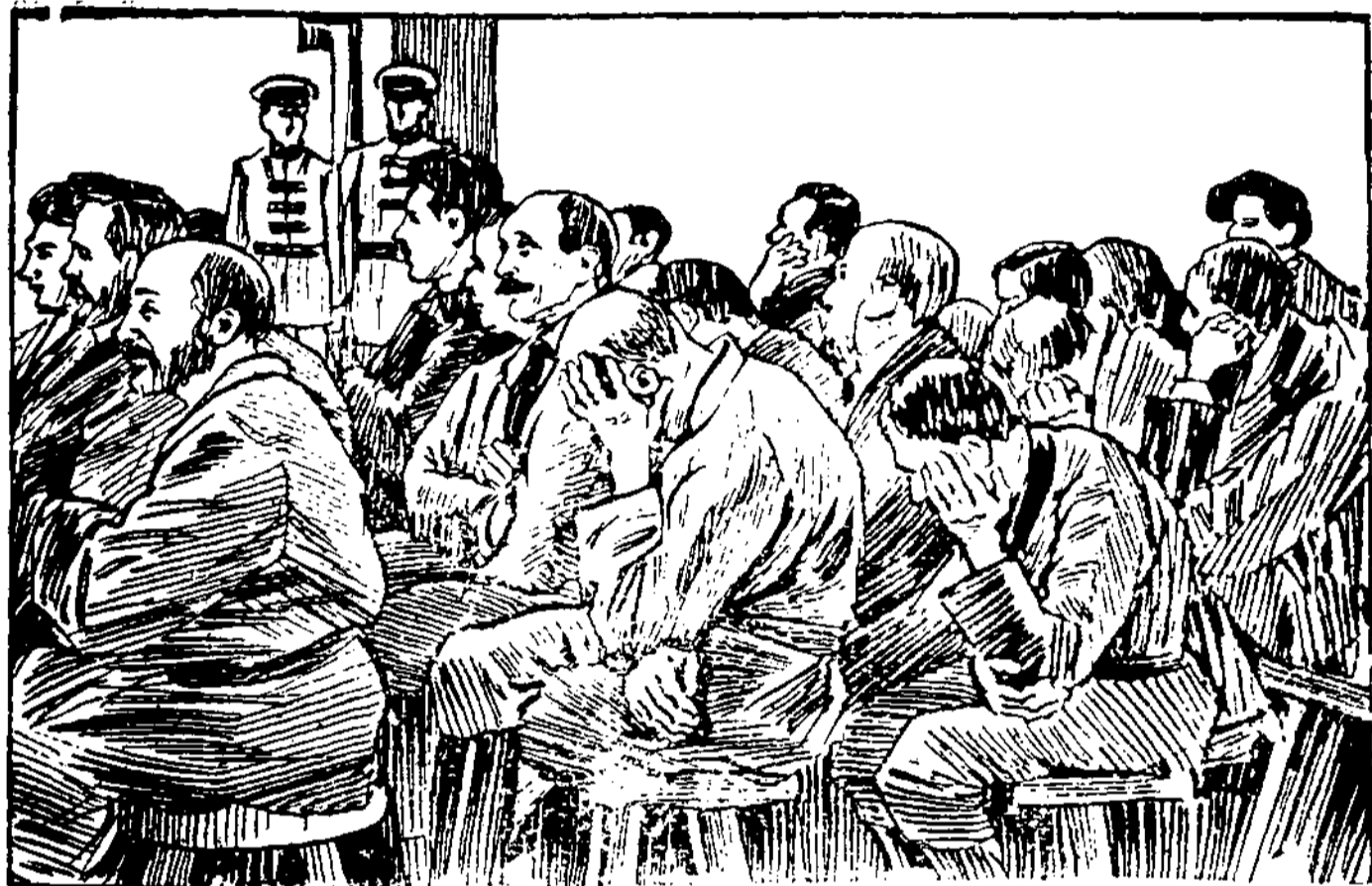
— **Maroke** prasidėjo naujas marokiečių puolimas ispanų pozicijų. Puolimas eina dideliu įtempimu. Bur-Chavramas, Ben-Trebas ir Tav-verzas jau apsupti.

— **Santarvininkai apleido Konstantinopolį.** Spalių 2 d. Santarvės kariuomenė apleidusi Konstantinopolį. Turkai atsiveikindami su santarvininkais iškėlė vėliavas.

— **Sovietų jūrų manevras.** Šį rudenį Rusų karo laivynas darysias Baltijos jūroj manevrus.

— **Latvių vyriausybė** mano atleisti nuo mobilizacijos gaisrininkus, kadangi prisieitų apie 90% gaisrininkų mobilizuot.

— **Rūro krašte.** Diusseldorfe buvę susirėmimų tarp separatistų (norinčių atsiskirti nuo Vokietijos) ir

Geležinkelių direktorių teismas Rusijoje. Šiomis dienomis Rusijoje buvo teisiama keliasdešimt geležinkelių direktorių už vagystę, kyšių ėmimą bei suktybes. Keliolika nuteista kalėjiman, kiti gi į sunkių darbų kalėjimą.

Vokiečių policijos. Įsimašius prancūzų kariuomeni 4 policistai ir 12 separatistų užnušta. Vokiečių vyriausybė ketinanti Prancūzams pareikšti protestą dėl šių prancūzų įsimašimų.

— **Rusų kariuomenės kilnojimas.** „Kur. Por.“ praneša, kad pastebėta Lenkų pasienij, į šiaurę nuo Minsko, Sovietų kariuomenės kilnojimas. Atvežta iš Rusų gilumos raitininkų dalys ir iš Sibiro pėstininkų divizijos.

— **Juodkalniečiai** perėję Albanijos sieną ir užėmę kelius kaimus. Skutari einas bruzdėjimas.

— **Karo politika Lenkijoje.** Sąrišij su vyriausybės permaina, įvykusia š. m. gegužio m. gale, Pilsudskui pasitraukus iš viršūnės, tarp karininkų kilo judėjimas. Legijonų karininkai buvo nepatenkinti, kad Pilsudskis pasitraukė iš legijonų veikimo. Didelė dalis karių ir kairiosios spaudos palaiko juos. Iki stambesnių įvykių neprieita. Kiekvienu laiku Pilsudskis, pasiremdamas savo senais karininkais, gali atgauti senąją vietą.

Ir reguliari kariuomenės dalys, susidariusios 1919 m. Aukšt. Silezijos sukilimo metu iš insurgentų (maištininkų) tęsia toliau stiprinimąsi; pastaruoju laiku susideda iš jų mažiausia viena divizija. Matoma, kad jie palaikomi prancūzų pinigais. Jau nimo mokinimas vedamas vasaros stovyklose, kariams vadovaujant. Tvirtovės dar tebėra 1918 m. padėtyj. Stiprinamas Vilniaus miestas. Santykiai su prancūzais geri. Nors visi Prancūzijos pageidavimai tolimesniam stiprinimui lenkų kariuomenės negali būti išpildomi dėl lėšų stokos, bet visgi dirbama, kad santarvininkas būtų patenkintas.

(„Militär Wochenblatt“ 5 Nr. 1923 - IX - 10).

— **Karo komisariatų** (ministerija) rimtai susirūpinęs dėl stipraus išsiplėtojimo girtybės raudonojo kariuomenėj, leidus laisvai pardavinėti degtinę ir alų. Išleista eilė įsakymų kovai su tuo negeistinu apsireiškimu.

— **Petrapičio karo apygardoj** pasibaigė dideli rudens manevrai, kurie praėjo dideliu pasisekimu. „Vojennyj Vestnik“.

kitų. Mes bent kiek buvom susiturėję ties vokiečių blindazū. Bet Elisėjėvas nedavė mums ilgai gulėti ir liepė eiti pirmyn. Mes bėgom pirmyn pasilenkę, kad priešui būtų mažesnis taikyns. Bolševikai matyt traukėsi atsišaudydami, nes niekur jų negalėiom pavyti. O pirmo būrio kareivis Žuromskis, būdamas ant pat dešinio sparno, pats vienas prisartiino prie bolševikų batarejos ir pradėjo ją šaudyti. Kad čia būtų buvęs visas būrys, tai gal būtų paėmęs visą jų batareją, bet kadangi jis vienas buvo, tai bolševikai spėjo pabėgti.

Mes, visa grandine eidami pirmyn, priėjom prie rugių lauko, kur ir sustojom. Čionai bolševikai dar truputį pasilaikę pabėgo. Nustojo šaudyti ir jų artilerija, kuri skeveldromis išardė visus rugius. Vienam teko su skeveldra per galvą, bet kadangi jis buvo su plieno šalmu tai skeveldra tik gražiai suskambėjo ir nuslydo žemyn. Bolševikai dar kiek pašaudę nutilo ir atsitraukė. Mums liepė vėl stoti ir eiti pirmyn. Mes jau buvom įję į rugius, kaip užgirdom balsus: „stok! eik atgal!“ ir mums pranešė, kad mes šiandien pirmyn nebeisim. Tada visas mūsų būrys susirinko krūvon kalneliuke, I-mas būrys kitame ir mes, prilaužę iš miškelio alksnių, padarėm iš jų sau palapinių.

Vakarienės dideliu noru pavalgę ir pastatę sarginį sulindom į palapines ir sumigom. Mane nuskyrė stovėti po 12 val. Aš, rodos nesuspėjau ir užmigti,

o jau mane kelia stoti sargybon. Tą minutę aš daug duočiau tam, kas už mane atstovėtų sargyhoje, kad tik aš gaučiau pamiegoti. Bet, ką padarysi! Kartą paskirtas turėiau keltis stoti sargybon. Pasiėmęs šautuvą, vaikščioiom kalneliu. Atėjo ir karininkas Elisėjėvas su patruliais patikrinti ar nemiega sargyba.

Už kokios valandos pradėjo aušti ir greitėjo šviesyn. Prieš saulės tekėjimą mums įsakė stoti grandinėn prie pat rugių. Rytas buvo šaltas ir buvo didelė rasa. Tik suspėjom stoti grandinėn, kaip pasigirdo komanda pirmyn ir mes įėjom į šlapius nuo rasos rugius. Rugiai buvo dideli, taip kad buvo matyti tik mūsų galvos. Vietomis rugiai buvo sugulę ir per juos buvo sunku eiti. Pirmas būrys buvo biskį atsilikęs ir vadas vis klausė per grandinę ar jau pirmas būrys pasivijo ir, gaudamas atsakymą, kad ne, liepdavo pasiskubinti.

Kairėj pusėj kelioėjo ketvirta kuopa. Iš ketvirtos ir mūsų kuopos paskyrė po tris kareivius žvalgybon, kurion patekau ir aš. Abi kuopos sustoję, o mes, žvalgai nuėjom pirmyn. Mes praėjom kokį kilometrą nesutikdami ir nematydami. Abipus kelio buvo kalnai. Mes visi keturi takeliu užlipom ant aukščiausio kalno. Užlipę mes pradėjom dairytis, bet nesuspėję apsidairyti, kaip mumis apipylė kulkosvaizčių ir šautuvų ugnimi. Čia pat ant kalno buvo seni apka-

Iš kariuomenės gyvenimo.

Grižę iš užsienio karininkai. Baigę užsienyje karo akademijos ar kitų aukštųjų karo mokyklų kursą grįžo Lietuvon: gen. štabo pulkininkas Ladyga, kapitonas Lanskaronskis, vyresn. leitenantai Grinius, Pabedinskis, Slabšys ir Kairiukštis, ir leitenantas Vebra-

Švietimas.

Karininkų bibliotekos. Š. m. rugsėjo 1 d. mūsų kariuomenėje buvo 22 karininkų bibliotekos, kuriose buvo iki 13.000 tomų knygų.

Manoma įsteigti karininkų bibliotekas 3 paspulke, 4 artil. pulke ir auto batalione. Visai neturi bibliotekų: 5 p. pulkas, 6 p. pulkas, 1 pas. pulkas, 2 ulonų pulkas, 3 dragunų pulkas, 1, 2 ir 3 artil. pulkai ir Transporto batalionas.

Iš Karo Mokslo Skyriaus Bibliotekos apyskaitos 1922 m. Biblioteka sudaryta iš buvusios Karo Mokslo Skyriaus „didelio“ knygyno dalies — „ypatingos bibliotekos tarnybos reikalams“, apie kurias yra parašyta „Mūsų Žinyne“ 13 Nr. 138 — 140 pusl. Iš tikrųjų biblioteka pradėjo gyventi nuo 1922 m. sausio m. 1 d. Nuo kovo mėn. yra leidžiama „Karo literatūros rodyklė“, kurios išėjo 1922 m. 5 numeriai.

1922 metams prasidėjus bibliotekoj buvo 270 knygų (tomų); metų gale knygų skaičius padidėjo iki 1.241.

Knygos į biblioteką buvo perkamos išimtinai karo mokslo turinio, nes bendro mokslo turinio knygų Kaune visuomet galima rasti kitose bibliotekose.

Sulig kalba knygos dalinasi: Vokiečių 362, rusų 339, prancūzų 134, lietuvių 118, lenkų 115, anglų 46, švedų 46, čekų 43, latvių 25, estų 8, bulgarų 3, slovaku 1, rumunu 1.

Žurnalų ir laikraščių biblioteka turėjo 40; iš užsienio buvo išrašyta tik 9, visi kiti 26 užsienio žurnalai gaunami „Mūsų Žinyne“ redakcijoj mainais.

Biblioteka skaityklos neturėjo dėliai butų stokos. Knygos buvo duodamos skaityti namo Karo Mokslo Skyriaus, Aukštųjų Karininkų Kursų, Karo Mokyklos ir Generalio Štabo karininkams, be to, sulig Skyriaus

sai. Mes tuoj į tuos apkasus sulindom ir irgi pradėjome šaudyti. Bet greit išlindę iš apkasų pasilenkę nubėgom nuo kalno o pakalnėje jau buvo abiejų kuopų grandinės ir, mums pradėjus šaudytis su bolševikais, mūsų kuopos irgi ėmė šaudyti. Todel mums nubėgus nuo kalno, mes buvom pakliuvę tarp dviejų ugnių.

37. Migloje.

Tuo tarpu prieš artillerija pradėjo šaudyti ir gerai taikė į mūsų grandines. Jų sviediniai kr-to visai netoli priešakyj arba užpakalyj mūs. Karininkas liepė eiti pirmyn. Mes visa grandine per pievą, kuri buvo pakalnėje, pasileidome bėgti pirmyn! Tuo tarpu pradėjo kristi didelė migla ir kai mes uždusę užlipom į kalną, tai migla jau buvo tokia didelė, kad per kelis žingsnius negalima buvo savo draugo matyti, bet bolševikai savo artillerijos sviedinius vis svaidė mūsų užpakalin. Mes gi visi, nieko per didelę miglą negalėdami matyti, išsisklaidėm į visas puses, bet vis delto, susirinkę po kelis kareivius į krūvą, ėjom pirmyn. Galų gale mes pametėm ir kryptį, kurion pusėn eiti, o čia dar ant mūsų kelio pasitaikė krūmai, kur mes visai išsiblaškėm ir, bijodami savų nenušauti, visai nebešaudėm. Bet bolševikai netylėjo. Jie pylė iš kulkosvaidžių, šautuvų ir artillerijos. Mums krūmuose būnant, kulku beveik visai nebuvo girdėti zvimbiant, tačiau artillerijos sviedinių buvo užtekčiai. Jie sprogo

Viršininko leidimo, divizijos ir atskirų dalių vadams. Skaitytojų buvo iš viso 71.

Iš jų: generolų — 1, gen. leitenantų — 3, pulkininkų — 8, pulk. leitenantų — 8, majorų — 9, kapitonų — 13, vyr. leitenantų — 4, leitenantų — 13, karo valdininkų ir valdininkų — 12.

Maj. Ružancovas.

Sportas.

9 p. L. K. Vytenio pulko sporto eiga. „Kario“ 33 Nr. jau buvo aprašyta pirmoji šiemet 9 p. L. K. Vytenio pulko „Sporto diena“. Šioje „Sporto dienoje“, kaip rengėjai buvo pasisakę, ne tiek norėta aukštų rekordų pasiekti, kiek paskatinti prie sporto savo pulko narius ir bendrai jaunimą.

Žiūrint šiandien į pulko sporto eigą galima drąsiai pasakyti, kad mestas pirmųjų sportininkų obalsis pilnai pasiekė savo tikslą. Iš mažos sportininkų sąjungės greitu laiku išaugo visai didoka sporto organizacija. Keletas sportininkų dalyvavo net šiemetinėse Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybėse.

Rugpiūčio mėnesy organizavosi futbolininkų komanda ir prasidėjo treniruotė, o rugsėjo 2 d. jau įvyko rungtynės. Rungtynėse stojo iš vienos pusės gerai treniruoti, seni futbolininkai — Mariampolės šauliai ir rinktiniai sportininkai, iš antros — jaunučiai, tik dvi savaites treniravęsi L. K. Vytenio pulko futbolininkai. Daviniai 1:1.

Pulko futbolininkams šiuose kvotimuose teko pastebėti nemaža savo klaidų, kurias ir prisieina kuokubiausiai ištaisyti.

Greitu laiku mano įvykti futbolo rungtynės su ulonais.

Kaip skubiai progresuoja lengvosios atletikos skyrius, galima spręsti iš to, kad pirmoje „Sporto Dienoje“, rugpiūčio 5 d. tokie dalykai, kaip šokimas į tolij įsibėgėjus siekė tik 417 sant., šokimas į aukštį su kartimi 225 snt., o jau antrą „Sporto Dieną“, rugpiūčio 26 d. šokta į tolij įsibėgėjus 504 sant. (j. p. Maziliauskas) su kartimi į aukštį 235 snt. (eil. Zaksas).

Užbaigiant šiemetinį sporto sezoną rugsėjo pabaigoje, rengiama paskutinė šiemet „Sporto diena“

iš visų pusių, ardydami žemę ir laužydami krūmus. Mūsų artillerija irgi kažin kur šaudė. Tokioj pekloj mes išbuvom gal kokią val., visus savo vadus pametę. Karininkas buvo kažin kur ant kelio, būrininko irgi nebuvo. Galų gale, besivalkiodami po tuos krūmus, mes išėjom iš jų į lauko kelią ir sugulėm išilgai jo. Mes čia sugulę ir sutikę karininką pradėjom šaudyti. Tuo laiku ir migla pradėjo mažintis. Atsirado čia ir kulkosvaidininkai, kurie iš kelio ėmė savo kulkosvaidžiu tarškinti. Iš abiejų pusių buvo smarki kulkosvaidžių, šautuvų ir artillerijos ugnis. Vienas sviedinys krito prie mūs ant kelio, bet kelias buvo kietas, tai jo neišardė, ir visos skeveldros pralėkė pro mūsų galvas. Sviediniai krito daugiausia mūsų užpakalyj.

Bolševikai pagalios nustojo šaudyti iš kulkosvaidžių ir šautuvų, bet jų artillerija vis dar tebešaudė, tur būt norėdama paslėpti savo pėstininkų atsitraukimą. Mums irgi liepė nustoti šaudyti. Greit po to ir visai visur nutilo. Pranyko ir migla. Prie didžiojo kelio prisirinko daugybė abiejų kuopų kareivių. Pasirodė saulutė ir mes pradėjom džiovintis. Bolševikai atsitraukė ir šiandieną.

38. Vėl žvalgybon.

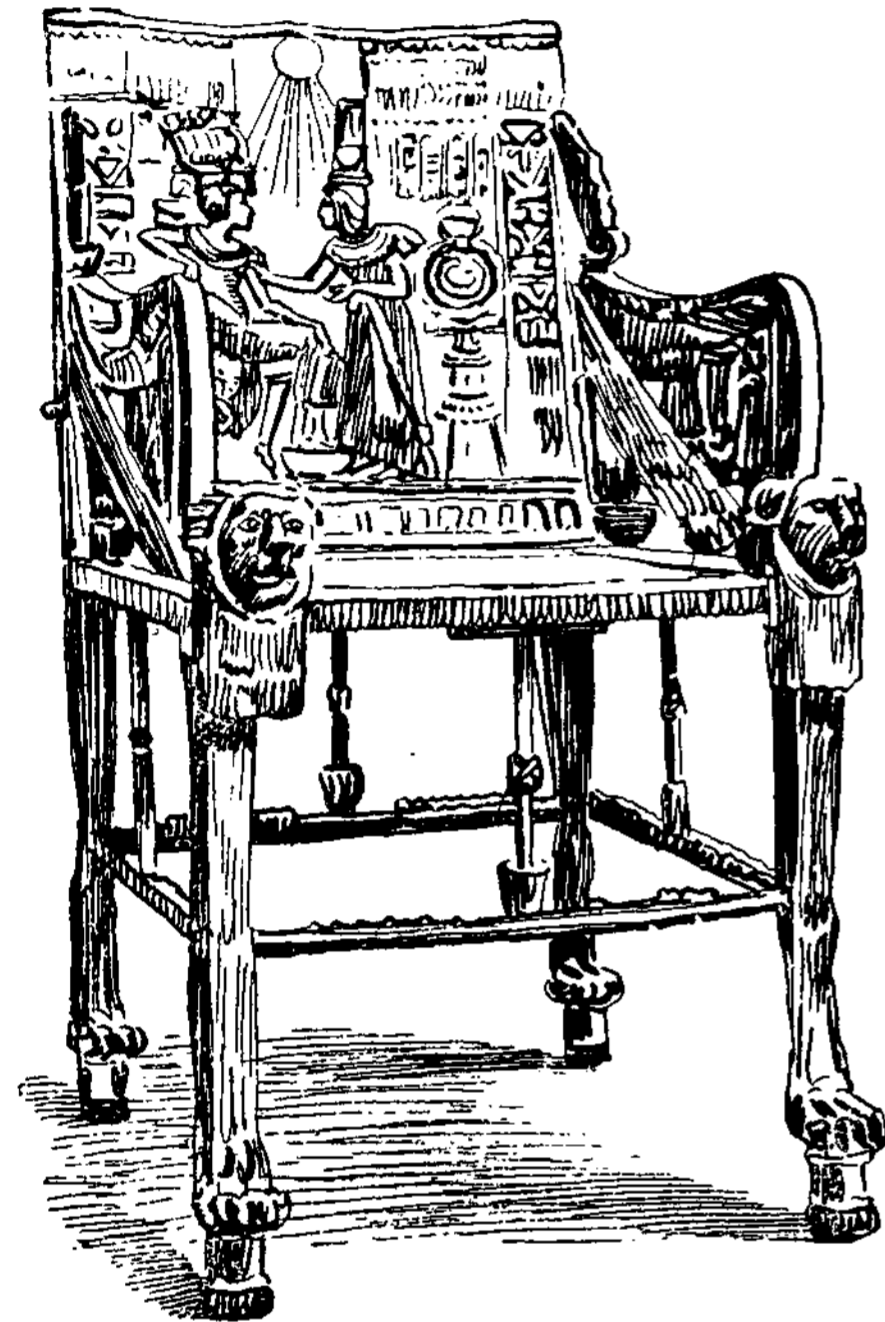
Mums čia stovint, atėjo ir ketvirtos kuopos vadas karininkas Kukinas ir pasakė mūsų karininkui

Programon šita syk, tarp ko kita, manoma įvesti ir estafetinį, olimpinį bei ilgųjų distancijų bėgimus. Pulko švietimo k-ja atsižymėjusiems sportininkams žada išduoti prizus — dovanas.

Kariai sportininkai pagailestauja, kad, kaip girdisi, šiemet jau kariuomenės rungtynių pirmenybių nebūsią. O, regi, dar būt galima suspėti.

Ltn. Naunčikas.

9-as pėst. L. K. Vytenio pulkas Rugsėjo 9 d. Kareivių Rūmuose pulko štabe raštininkai suvaidino Vaižganto 2-ųjų veiksmų komediją „Nepatėjęs nėr ko kasti“ ir vieno veiksmo komediėlę „Valsčiaus Valdyba miesto savivaldybės teisėmis“. Suvaidinta gana gyvai, ir reikia pripažinti, kad jauni vaidintojai jau įgyja scenoj igudimo.

Faraono Tutahkameno sostas. Tas sostas rastas Egipte faraonų (karalių) kapuose. Apie tas iškasenas šios vasaros metu laikraščiuos, taigi ir „Karys“ daug buvo rašyta.

Rugsėjo m. 16 d įvyko draugingos futbolo rungtynės su vietine žydų futbolo komanda „Makabi“. Rungtynių rezultatai 2:1 pulko naudai. Sviedinys veik visą laiką buvo ties „Makabi“ vartais.

Rugsėjo 23 dienai pulko sportininkai, baigdami šių metų sporto sezoną rengia „Sporto šventę“. Programa numatoma labai plati. Pasiryžėjusiems bus duodami prizai.

V.

Trečioji Latvių olimpiada.

Latvijoje, kaip susitvėrė nepriklausoma valstybė, įvyko trys olimpiados. Pirmutinės dvi buvo rengtasi skubiai ir neturėjo tokios sporto žymės, kaip šiais metais rugpiūčio mėn. trečioje sporto šventėje Rygoje.

Kad sportu latviai susidomavę, galima ir iš to spręsti, jog dalyvavime energingai lošė rolę net visa Latvių vyriausybė, neišskiriant nė prezidento. Jis skaitosi fizinio tautos lavinimosi globėju 3 olimpiados komitete pirmininkavo ministeriu pirmininkas Mejerovičius, o tarp narių buvo seimo pirmininkas, ministrai ir kiti aukštieji valdžios valdininkai.

Olimpiados iškilmę atidarė rugpiūčio mėn. 19 d. ministrų pirminkas Mejerovičius su pritaikinta iškilmei prakalba. Dalyvavo visi Latvių sportininkai.

Pirmą dieną olimpiada prasidėjo moterų ir vyrų 100 metr. bėgimu, moterims ir vyrams ieties svaidymais, šokimais iš vietos įsibėgėjus ir 4 × 100 metr. estafetas.

Sunkioji atletika: graikų romėnų imtinės, boksas ir svarų kėlimas, vandenyje su laivelėmis laidojimas. Anglų boksas buvo labai gyvai publikos žiūrimas ir aiškinamas. Neapėita be nesusipratimų ir net kraujo.

Antra diena svarų kėlime Latvija paima viso pasaulio rekordą. Svarų kilotojas Antipovas dešine ranka pakėlė 91¹/₄ klgr (225 svarus). Iki šiol šis rekordas priklausė Prancūzijai, kur buvo pakelta 212 svarų.

Graikų romėnų imtynėse įvyko greičiausias nugalėjimas per vieną minutę.

Lengvuose sunkumuose nugali per 2 m. 16 sek., puslengvuose per 1 m. 30 sek. ir sunkiuose per 2 min.

Dauguvoje įvyko laidojimosi (plaukiojimo) laiveliais lenktynės 1500 metr., šokimas į vandenį ir 42 + 200 metrų estafetas. Moterims 4 + 200 metr. plaukiojant estafetas. Buvo dar boksas ir kiti mažesnės vertės žaidimai.

Šioje olimpiadoje žymiai dalyvavo ir kariai. Jie keliuose žaidimuose nepatenkinti, jog pagal jų nuomonės kai kuriuose atvejuose turėtų jie daugiau kur nors paimti pirmenybę. Jie aukštyn šokime, į viršų paėmė pirmą vietą. Armijos sporto klubas geriausiems

duoti jam kelis kareivius žvalgybon. Iš mūsų kuopos nuskyrė šešis ar daugiau, tame skaičiuje ir mane. Viso abiejų kuopų prisirinko apie 15-kos žmonių, 4-tos kuopos viršilos vadovavime. Mes išėjom žvalgybon. Priešakyj buvo nedidelis miškelis. Kelias čia buvo užtvertas spigliuotos vielos ožiais. Tuos ožius nukėlę nuo kelio mes laisvai išėjom iš miškelių. Išėję iš miškelių mes išsipylėm į grandinę. Čia radom pilną primėtytą šovinių tūtų ir net visą dėžę šovinių. Aš turėjau rusišką šautuva, o kadangi buvau beveik visus šovinius iššaudęs, todėl prisipyliau savo kišenių ir šovinytus rastais šoviniais.

Priėjom prie senų didžiojo karo apkasų. Čia jau vėl buvo tušti laukai. Kur—ne—kur buvo matyti naujai atistačiusios sodybos ir tarp medžių nauji nameliai baltavo, bet dauguma gyventojų gyveno vokiečių blindazuose. Mes, suėję į tuos apkasus, sustojom pažūrėti. Prie to vienkiemio, į kurįėjome, pamatėme vieną žmogų su šautuvu. Mes žiūrėjom, kas ten toks galėtų būti, jis gi pamatęs mus pasileido bėgti į vienkiemį, mes mišmėm šaudyti į jį. Įbėgo į vienkiemį, bet netrukus ir vėl iš ten pasirodė. Mes vėl šaudėme. Jis ėmė mosuoti mums ranka ir kepure ir ėjo mūsų pusėn. Viršila lepė nustoti šaudžius. Pasirodo tai buvo 4-tos kuopos kareivis. Kai tik nustojo šaudyti, jis vienas nuėjo žvalgybon ir buvo nuėjęs net už to

wienkiemio ir jau nerado ten bolševikų. Tada mes drašiai nuėjom pirmyn.

Taip mesėjom nuo vieno vienkiemio iki kito, kol priėjom prie sudegusio dvaro, prie kurio jau buvom vieną kartą laike didžiosios žvalgybos. Tuo pačiu laiku pamatėm orlaivį, skraidžiojantį bolševikų pusėje. Bolševikai tą orlaivį apšaudė iš kulkosvaidžio. Tas orlaivis, palakiojęs bolševikų pusėj, pasuko mūsų pusėn. Orlaivis, atskridęs prie mus, išleido baltą raketą. Mūsų kuopos irgi išleido tokią pat raketą, bet skrisdamas per mūsų galvas orlaivis apšaudė mumis iš kulkosvaidžio ir nuskrido. Daugiau mes jo ir nematėm.

Mes dar nuėjom už to sudegusio dvaro ir pamatėm sugriautus per didįjį karą Alukštos miesto mūrus. Mes buvom kokio pusanthro kilom. nuo Alukštos ir susėdom ant vieno apkaso pasilsėti. Mums čia sėdint atėjo prie mūsų ir mūsų abiejų kuopų grandinė. Mes toliau nebėjom ir visi grįžom į savo kuopas.

(Bus daugiau).

Viešbutin atėjo 12 svečių ir pareikalavo po silkę. Bufeto savininkas turėjo tik 11 silkių. Ką jis padarė, kad kiekvienas svetys gautų po visą silkę?

— *Pasiuntė krautuvėn nupirkti dar 1 silkę.*

sportininkams davė dovanų, be to prisidėjo ir Amerikos Suvienytų Valstijų atstovas Colemanas, padovanojęs brangias dovanas geriausiems sportininkams iš studentijos.

Latvių sporto sąjungos tvirtai įsitikinusios, jog ateinančiais 1924 m. galės drąsiai važiuoti dalyvauti pasaulinėje olimpiadoje. *Albė.*

Gyventojus surašant.

Valdininkas, daręs gyventojų sąrašą, klausia namų šeimininkės:

- Kiek tamsta turi metų?
- Dvidešimts aštuonis.
- O kas čia greta tamstos stovi?
- Tai mano dukterė, Ona.
- O kiek jai metų?
- Aštuoniolika.

Sportas.

Lietuvoje.

Futbolo rungtynės Kaune. Š. m. spalio 6 d. rungtynės laimėjo L.F.L.S. B prieš „Makabi“ B 2:1.

Spalio 7 d. laimėjo „Kovas“ prieš L.F.L.S. B 3:1; L.F.L.S. A prieš K.S.K. A 6:1.

Spalio 14 d. 15 val. įvyks futbolo rungtynės tarp L.F.L.S. — Vytis; K.S.K. A — „Kovas“ A.

Užsieniuose.

Sportas Latvių kariuomenėje. Latvių kariai taipgi aktyviai dalyvavo trečiojoje Latvių olimpiadoje, kas matyti, kad valstybės prezidentas, Anglų generolas Bertas, kuris atvažiavo, kaip Anglų skautų atstovas į Latvių skautų šventę, laimėtojams dovanavo brangių dovanų.

Praeitą mėnesį įvyko 9 Rezeknės pulko sporto šventė. Į šventę buvo atsilankę prezidentas Čakstė ir aukštieji karininkai.

Pirm visko buvo atlikta iš 400 karių skaičiaus laisvi judėjimai, įvairios su tam tikrais reiškiniais piramidės, šaudymas ir t. t.

Pasibaigusėjo sporto rungtynės, 100 metr. bėgimas, aukštyn šokimas, disko mėtymas, skritulių žaidimas, 400 metr. bėgimas, ieties mėtymas, 1500 metr. bėgimas.

Pasibaigė kariška kova. Čia dalyvavo iš kiekvienos kuopos viena grupė; tos grupės ir kovėsi tarp savęs.

Dovanas išdalino prezidentas. Tą pačią dieną buvo 4 metų pulko šventė.

Š Mintaujos pėstininkų pulkas taipgi turėjo sporto šventę. Šis pulkas atsižymi nuo kitų tuom, kad laisvuose judėjimuose dalyvavo visi pulko kareiviai. Buvo piramidės, šaudymas ir kiti sporto žaidimai. *D.*

Vokiečių žymus dviratininkas Adolf Huške važiuodamas iragingai žuvo Berlyne. Jis buvo išvystęs smarkų tempą ir jo ratas įkrito į duobę gatvėje; nuo to kritimo lūžo dviračio šakutė ir Adolf Huške smarkiausia jėga galva krito į gatvę ir už kelių valandų mirė. Adolf Huške buvo geriausių Vokiečių ilgų distancijų dviratininkas.

Nepaprasti rekordai. Stokholme įvyko rungtynės, kuriose susitiko geriausias Švedų vidurinių distancijų bėgėjas pasaulinis rekordsmenas ir Geteborgo Olimpiadoje vidurinių distancijų nugalėtojas Vide ir jaunas žymus Suomų bėgėjas Nurmi. Rungtynės surinko 20.000 žiūrėtojų. 1 angl. mylioje (1609 mt.) laimėjo Nurmi ir pastatė naują pasaulinį

rekordą 4 min. 10,4 sek. Vide prabėgo šią distanciją į 4 min. 13,1 sek.

Ten pat įvyko rungtynės 1500 mt. ir 3 angl. mylioms, kuriose irgi laimėjo Nurmi (Suomija) ir stato vėl naujus 2 pasaulinius rekordus, 1500 mt. bėgime 3 min. 53 sek.

Suomis Nittyman išmetė diską 47,90 mt. ir tuo pačiu pastatė naują pasaulinį rekordą.

Vokiečių rekordas 110 mt. bėgime su kliūtimis pastatė Trosbach į 15,2 sek.

Estų rekordai. Laikė Estų lengvosios atletikos pirmenybių tapo pastatyti 2 nauji rekordai: 1) Šokime į tolį — 7,09 mt. Klumberg; 2) Skritulio stūmimo 14,46 mt. Tammer.

Berlynas — Praga futbolo rungtynės pasibaigė 3:3.

Latvija — Estija tarpvalstybinės futbolo rungtynės pasibaigė be vaisiai 1:1. Pernai irgi pasibaigė be vaisiai 1:1.

Talinas — Ryga futbolo rungtynės pasibaigė Talino laimėjimu 2:1. Pernai 1:1.

Suomija — Vokietija futbolo rungtynės pasibaigė suomių laimėjimu 2:1.

Austrija — Suomija tarpvalstybinės futbolo rungtynės pasibaigė 2:1 Austrių laimėjimu.

Vengrija — Suomija valstybinės futbolo rungtynės pasibaigė 3:1 Vengrių laimėjimu.

Tarpvalstybinės futbolo rungtynės, įvykusios birželio mėn. gale atnešė sekančių vaisių: Švedija — Vokietija 2:1 (0:1) Stokholme. Jugoslavija — Lenkija 2:1 Krokuvoje. Jugoslavija — Rumunija 2:1. Čekoslovakija — Jugoslavija 6:0. Estija — Lietuva 5:0 (2:0) Kaune. Lenkija — Rumunija 1:1. Jugoslavija — Lenkija 2:2. Latvija — Estija 1:1.

Bėda jums, kurie ryte keliatės dėl atsidavimo girtuoklystei ir girtuokliavimo ligi vakarui, kad vynu (degtine) užsidegti!... (Isaias V, 11—13).

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Lietuvos Banko balansas** š. m. rugsėjo 30. Turėta banke bendras aukso fondas 16.389.000 lt., sidabro 247.226 lt. 41 ct., dol. sv. ir kt. tvirtos svetimos valiutos 37.184.899 lt. 52 ct.; banknotų apyvartoje turėjo 53.564.180 lt. 86 ct.

— **Gaisras.** Rugsėjo 30 d. 14 val. Karklinių, išnuomotame danams, dvare (Vilkaviškio ap.) sudegė 2 klojimai su javais, 1 kumetbutis, 3 javų kūgiai ir kelios ūkio mašinos. Spėjama, kad tyčia kas padegė.

— **Susekta plėšikų kuopa.** Bartininkų (Vilkaviškio ap.) milicijai pasisekė surasti toje apylinkėje veikusią organizuotą plėšikų kuopą. 9 asmens suimti, kiti dar ieškomi. Prie jų rasta daug ginklų ir reikalingų plėšimams pabūklų.

Užsieniuose.

— **Rūro krašte** padėtis dar nepaaiškėjusi, nors vokiečių ir atšauktas pasyvus pasipriešinimas. Gyventojai labai suerzinti, kadangi jie nori grįžti prie darbo, o prancūzai statą jiems visiškai nepriimtų sąlygų ir tebeprisilaiką iki šiol vedamos sistemos, suimdami ir išstremdami tarnautojus.

— **Vokietijoje.** Valstybės kancleris d-ras Stresemannas sudaręs naują ministerių kabinetą.

Spalio 1 d. Vokiečių monarchistai buvo padarę sukilimą Krustrino mieste, Prūsijoje. Berlyno reichsvero batalionas sukilėlius numalšinęs.

„Prager Presse“ rašo, kad dabartinis Bavarijos diktatorius von Kahr ketinąs sudaryti iš Austrijos ir Bavarijos Dunojaus valstybę po Wittelsbacho dinastija (Bavarijos karalių giminė). Santarvė esanti pasiryžusi imtis ginklo prieš Bavarijos tautininkus, jei šie bandytų ir Austriją savo pusėn patraukti.

— **Greitasis laivų plaukiojimas Baltijos jūroje** netrukus bus vienos Švedų laivininkystės bendrovės atidarytas tarp Stokholmo — Liepojos — Klaipėdos — Dancigo.

— **Tautų Sąjungos Tarybon** išrinkta Švedija, Čekoslovakija, Belgija, Ispanija, Brazilija ir Urugvajus. Lenkai būtinai norėjo Tarybon patekti, bet juos atmetė.

— **Degutas persimetė į Latviją.** Naktį į rugsėjo 28 d. eilė įvairių firmų iškabų buvo degutu užtepti vokiečių ir rusų kalbomis parašai.

— **Fašistų partijos**, Italijoje, esą daug neramumų. Partijos komitetas išmetęs iš savo tarpo Rocca, artimą Mussolino draugą ir paskiau pats atsistatydinęs.

— **Čekoslovakų aeroplanų paroda.** Čekoslovakų aero — klubas ruošia 1924 m. nuo birželio 3 iki 11 d. respublikos prezidento globoj, Pragoje aeroplanų parodą, kurioje bus išstatyti savosios ir užsienio firmų aeroplanų pramonės išdirbiniai. Pirmiausia bus išstatyti čekoslovakų išdirbti didelio tūrio aeroplanai. Tai bus aeroplanai su dviejais motorais. Šie aeroplanai tarnaus Čekoslovakų oro susisiekimo linijoms ir galės vežioti sunkesnių krovinių, negu aeroplanai su vienu motoru. Be to jie bus tikresni. Be aeroplanų bus išstatyti jų motorai ir bendra padedamoji pramonė.

Pastaraisiais metais nuolatinis čekoslovakų pramonės vystymasis duoda vilties, kad ši paroda priguļės prie pačių didžiausių panašios rūšies parodų.

(„Prager Presse“ 23. X. 2.)

— **Nauja radiostotis Lenkijoje.** Atidengta Varšuvoje radiotelegrafo stotis Lenkijos susisiekimui su Amerika. Pirmoji radiotelegrama atėjo iš Jungt. Valstijų į Varšuvą per 70 minučių.

— **Anglijos laikraščių supirkimas.** „Daily Mail“ laikraščio savininkas, lordas Rithermea, nupirkęs (paėmęs į savo rankas) 40 anglų dienraščių, 3 sekmadienio ir 12 savaitinių laikraščių.

— **Dar žemės drebėjimas Japonijoje.** Spalio 4 d. buvęs lengvas žemės drebėjimas Tokijoje ir Osake.

— **Nauji geležies sluogsniai.** Ust — Kišerskių val. (Permės gub. Rusijoje) atrastos naujos geležies kasyklos, kurios tęsiasi 18 km. ir esančios 15 — 18 pėdų gilumoje.

— **Turkų liaudininkų partijos** centro komitetas nutaręs palikti Angarą Turkų sostine ir Turkijos kraštą pavadinti Turkų respublika.

— **Naujo tipo orlaivis.** Latvių orlaivių instruktorius Vitols padaręs naujo tipo orlaivio projektą. Orlaivis turėsias 25 arklių jėgos motorą ir per valandą nulėksias 120 — 130 km.

Kariško rūbai yra ženklai, kad karys yra visumet pasirengęs atiduoti gyvybę, jei to reikalauja mūsų Tėvynės Nepriklausomybė.

V. p. J. Toliušis.

Spaudiniai atsiųstieji Redakcijai.

J. Gobis. Pirmosios jaunystės psichologija. „Vilties“ Dr-jos leidinys. Šiauliai 1923 m.

Dar vienas J. Gobio rašinėlis. Labai įdomių davinų duoda iš pirmosios jaunystės psichologijos. Galima su autorium kai kame nesutikti, bet vis tik įdomu pasiskaityti, ypač, kaip pradedamųjų, taip ir viduriniųjų mokyklų mokytojams. *Ltn. Kep.*

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 180. Tarnauju specialėj dalyje. Į š. m. spalio 15 d. baigiu 3 metus karo tarnybos, bet per šį laiką esu buvęs 10 mėn. 9 d. atostogų, kurių 5 mėn. 9 d. man iš tarnybos išsibrauks. Nuo kurio laiko teks atitarnauti tuos 5 m. 9 d.: nuo spalio 15 d. ar nuo 1924 m. sausio 1 d.?

Urkis.

Ats. 180. Nuo š. m. spalio 15 d., t. y. išbraukus iš tarnybos tuos 5 mėn. 9 d., kad išeitų pilni 3 metai tarnybos. Toliau žiūr. š. m. „Kario“ 34 Nr. 160 ats.

Kl. 181. Esu apdovanotas „Vyties Kryžiumi“ 1258 Nr. Iš kur šis reikia gauti, kadangi kuopoj jo nėra?

D. Sirutis.

Ats. 181. Kryžiai randas Kr. Aps. Ministerijos Ūkio Dalyje. Tegul iš ten dalies viršininkas išreikalauja.

Kl. 182. Ar skaitysis tarnybon laikas sėdėtas kalėjime iki teismui, jeigu teismo likau išteisintas?

J. Aleksandravičius.

Ats. 182. Einant Kar. Prieiv. įst. nesiskaito.

Kl. 183. Ar įsiskaito karo tarnybon laikas, po šaukimo praleistas dirbtuvė, gaminančioje kariuomenei rūbus, jeigu tarnyba buvo man atidėta, kaip reikalingam specialistui?

Sarapinas.

Ats. 183. Neįsiskaito.

Kl. 184. Kariuomenėn buvau paimtas 1921 m. vasario mėn. kaip užsilikęs iš 1920 m. šaukimo. Ar paleis mane iš karo tarnybos š. m. Kar. įs. 176 Nr. 2 § 2 punk remnantis 1921 m. įs. Kar. 16 Nr. 15 §, kuriame pasakyta, kad užsilikusiems nuo praėjusių naujokų šaukimo vyrams, kurie bus priimami tarnybon š. m. sausio ar vasario mėn. tarnybos pradžią skaityti š. m. sausio 1 d.?

J. Tatarūnas.

Ats. 184. Išėjus Kar. Prieiv. įstatymui (1922 m. įs. Kar. 203) aukščiau minimas įsakymas nustoja veikti. Jus dar neturite teisės būt paleistas.

Kl. 185. Gimusieji 1896 m., kurie netarnavo dalyse, tapo užskaityti naujokų rezervan. Aš irgi turėjau tų teisių, bet prieš užskaitymą pastojau kariuomenėn savanoriu. Ar galėčiau dabar užsiskaityti naujokų rezervan?

Kareivėlis.

Ats. 185. Jau tarnaujantieji kariuomenės dalyse nebegali būt užskaitomi naujokų rezervan ir privalo baigti karinės prievolės nustatytą laiką.

Kl. 186. Tarnavau Lietuvos Šaulių Sąjungoje ir visą laiką prabuvau neutralėj zonoje, dalyvavau kautynėse ir buvau sužeistas. Ar šis laikas įsiskaitys karo tarnybon?

K. Bernotas.

Ats. 186. Neįsiskaitys.

Kl. 187. Kiek litais skaityti rublij, atsiskaitant prieškarine skola?

J. J. Tarasevičius, sūnus Antanas ir Julis.

Ats. 187. Kolkas tuo reikalu reguliario įstatymo nėra. Priklauso nuo asmeninio susitarimo, bet jei tuo būdu nepavyksta — rišama teismo keliu.

— *Pirstinių pora kainuoja 4 litai. Kiek kainuos viena pamestoji pirštinė?*

— *4 litai, nes vistiek reiks pirkti porą naujų.*

Redakcijos atsakymai.

L. Kuduliui. Žemės galėtumėt gauti, bet tik po pasidalinimo visiems tą 15 ha; tada gautumėt, kaip mažžemis. Dalys liūdymu žemei gauti išdavinėja. Jie reikalinga pridėti prie prašymų apskr. žemės tvarkytojui. Reikalingas dar valsčiaus valdybos liūdy-

mas, kad tikrai esi mažžemis. Prašymai apmokami žyminiu mokesniu.

Inicialui L. A. Š. Žinutę iš Jūsų pulko gavome ačiu. Rašykite toliau. Rašyti galite, tik stenkitės gerai išmokti lietuvių kalba rašyti. Minint kokius žmones, būtų gera minėti pilnas jų pavardes.

Vyr. pusk. Žalakauskui. Minimus „Kario“ Nr. Nr., išskyrus tik 3 Nr., kurio jau nebeturime, galite gauti, mokant už atskirą numerį po 20 centų.

Bernatoniui. Nepatartume mesti rašius, ypač jeigu mėgstate tą darbą. Tik labai daug stropiai ir atsidėjus dirbant galima šio to pasiekti literatūroje. Nes kiekvienas geras dalykas reikalingas daugybės darbo, laiko ir ištvermės.

A. Lupeikai. Žiūr. š. m. „Kario“ 20 Nr. 113 ats. ir 34 Nr. 160, 161 ats.

Maksvitaičiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 4 Nr. 29 Nr.

Lengvinui. Paleidžiami iš kariuomenės su seniausiais drabužiais.

L. Račkevičiui. Jeigu dalies vadas sutiks, niekas prieš neturės.

Jaugai. „Kario“ 29 Nr. prierasas prie „Iš J. Kar.“ nustojo vertės, kadangi J. Kar. 154 Nr. 1 š sustabdoma išdavinėti kar. kel. leid. kariams vykstantiems atostogų.

Svajotojui. 1) Kuomet prasidės milicijos kursai nežinome. Žiūr. š. m. „Lietuvos“ 118 Nr. „Valdžios žinios“. 2) Su 2 kl. mokslo cenzu galėtum gauti raštinininko bei kitokią panašią vietą. 3) Žiūr. š. m. „Kario“ 8 Nr. 59 ats.

F. Jautakiui. Žiūr. „Kario“ 34 Nr. 160 ats. ir 10 Nr. 73 ats.

J. Palepšiui ir Balseliui. Kreipkitės prie to apskr. žemės tvarkytojo, kuriame norite žemės gauti. Pirmenybė duodama savo apskrityje.

Susimąsčiusiam apie paleidimą. Teks tarnauti 3 metus, kaipo baigiusiam Karo Milicijos Mokyklą.

J. Kavaliūnui. Ligoninėse gulėtas laikas tarnyboje įsiskaičiuoja ir alga gaunama. Reikia iš ligoninių, kur gulėjai, gauti liūdymus, kiek laiko jose pragulėjai, kad dalis žinotų, jog ne pabėgime buvai.

J. Langevičiui. Kreipkis į savo vadą pareiškimu.

Dagiliui. Jeigu gerai baigęs mokomos kuopos kursą, gali būt paaukštintas, kuomet tik yra reikalas ir nuo kurios dienos norima.

J. Vitinui. Kadangi Tamstos tarnybai numatoma 3 metai, anksčiau nepaleis.

J. Misevičiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 9 Nr. 67 ats.

Našlaičiui. Tamsta savanorio teisių nenustojate, nors vėliau ir buvote pašauktas. Virštarnybiniu teks išstarnauti, kiek įstatymas numato.

J. Medeliui. Alga gaunama tik sulig laipsniu.

Vilkeliškiui, Palaimai. 1 ir 3 kl.) Žiūr. š. m. „Kario“ 34 Nr. 160 ats. 2 kl.) Jeigu esi bežemis bei mažžemis galėsi žemės gauti.

Vargo vištai. Kad gražintų brauningą reik prašyt komandos keliu. Jeigu žemės liktų nuo kitų bežemių tai Tamsta galėtum gauti.

J. Toliušui. „Kario“ atskiro Nr. kaina 30 ct. tik be persiuntimo. Siunčiame 12, 13 Nr. Nr.

F. Lukauskui. J. K. 93 Nr. Neapriboloms atostogoms neturit teisės būti paleistu.

Račauskui. Jeigu dalies vadas sutiks leisti, galėsi kursus lankyti.

M. Kulkosvaidininkui. T. klausimui tinaka 73 atsakymas š. m. „Kario“ 10 Nr.

Vilkui. Šiuo tarpu Tamstos žinute pasinaudot negalėsime, kadangi apie tą vakarą yra mums prisiųsta kita, ilgesne. Rašykit ir toliau, lauksim. Tik stenkitės parašyti, kaip galima greičiau po kokio įvykio, nelaukdami mėnesio laiko, kaip tai buvo su šiąja žinute.

Sergėkitės, idant širdis jūsų nebūtų kuomet apsunktintos apsirijimu ir girtybe. (Viešpaties Kristaus žodžiai, Evangel. šv. Luk. XXI, 34).

Klaidų atitaisymas.

„Kario“ 40 Nr. „Klausimai ir atsakymai“ 179 ats. Vlado Joneliui turi būti pridėta dar šie žodžiai: „Šio atsakymo žodžiai dar nėra įstatymais numatyti, bet tik atskirų asmenų nuomonė, tad jais vadovautis dar negalima. Šio klausimo išrišimui daroma žygių ir neužilgo bus paskelbta J. Kar. Kariuomenei. Dalių, kurios neišdavinėja kar. kel. leidimų kariams, vykstantiems civilio teismo reikalais, pasielgimas, kol išeis minimas J. Kar., skaitosi teisėtu“.

Jau išeina iš spaudos populerus
MOKSLO ŽURNALAS

KULTŪRA

Nr. 1 TURINYS:

1. Redakcijos žodis.
2. Prof. V. Čepinskis — Mokslas.
3. J. Elisonas — Regeneracijos reiškinys gyvulių gyvenime.
4. J. Končius — Pažinkime savo kraštą.
5. V. Tarasenska — Alk'akmenys Trakų apskrityje.
6. Z. Kuzmickis — Vestuvių drama.
7. Jaunas pilietis — Demokratija ir kope-racija.
8. Vl. Putvinskis — Bangos.
9. Vaižgantas — Dirbkime.
10. Pajėgos ratas.
11. Vabzdžiai — ligų platintojai.
12. Iš „Kultūros“ b-vės darbu.
13. Ir t. t.

„KULTŪROS“ kaina: metams—12 litų, $\frac{1}{2}$ m.—6 lt., atskiras numeris — 3 litai.

Norintiems prenumerata bus imama uždėtu mokesčiu. Visų suinteresuotųjų prašome paskubėti atsiliepti ir užsisakyti, kad laiku žurnalą gautumėt. Kas nori Nr. 1 pamatyti atsiųskit laiškų pašto ženklų už 3 litus — išsiųsime.

„KULTŪROS“ b-vė, Šiauliai, Dvaro g., 24.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.